

Чужому навчайтесь,
і своє не чужайте...
Т. ШЕВЧЕНКО

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Henderson 4-0237
УНСoros: Henderson 5-8740
Тел.: а Нью Йорку:
Barclay 7-4125
УНСoros: Barclay 7-5337

1113 БРАНЦІВ ВИКУПЛЕ- НО З КАСТРОВОГО ЯСИРУ ЗА \$70 МЛ.

КАСТРО ДОДАВ ЩЕ 1 000 ЖІНОК І ДІТЕЙ, АЛЕ
ЗАБРАВ ІХ АВТА І ДОМИ

Маямі, Флорида. — В неділю і понеділок 23-го і 24-го грудня на Флориді була велика радість між кубинськими втікачами, бо 1113 полонених, які дісталися були в неволі 17-го квітня 1961-го року, були звільнені за харчі і ліки вартості \$70 000 000 та прибули літаками до своїх родин на Флориді. Тисячі кубинських втікачів чекали на літаки Панамериканської, Світової Летунської Лінії, якими прибували полонені. На місці зустрічі відбувалися зворушливі сцени. Батьки вперше бачили своїх дітей, які народилися під час неволі. Чотири літаки привезли в неділю 426 в'язнів. Члени родин інших бранців непокоїлися перервою у призові полонених, гадаючи, що Кастро припинив звільнювання в'язнів, але в понеділок привезли решту. Одночасно американські кораблі перевозили харчі на ліній вартості — \$70 000 000, як окуп Кастрові за проданих бранців. Президент Кеннеді відповів на звільнення бранців. Офіційно справою звільнення займався окремий комітет, що складався з членів родин і приятелів полонених, але в дійсності Президент і його брат головний прокуратор Роберт Кеннеді підписували цією справою. У Палаці Білих були навіть погосоди, що Президент поїде відвітати перших звільнених полонених, але ті відвіди виявилися невірними. 29-річний полонений Мануель Артіс записав у щоденнику: "Мені не прибуло сюди, щоб відбратися поспіши, це не те, щоб плакати над нашою невдачею. Ми прибули сюди, щоб закінчити вас знову до війни, до голодних тижнів, що погинули, в ім'я матері, які віддали нас боротьбу своїх синів". Артіс промовляв до 4 000 втікачів, які зібралися, щоб відвітати прибулих бранців. "Сьогодні ми не потребуємо слів, ми кличемо всіх до війни". Артіс був провідником полонених, на його голову висувалися вікни у висоті — \$500 000. Він прилетів із останніми полоненими полоненими на 10-му літаку, який закінчив переїзд в'язнів. Та поспішні візні не мали, в'язні відсвяткували Різдво і свята

Звільнені з кастрового полону кубинці, учасники інвазії на Кубу, вітаються із своїм приятелем після прибуття до Маямі.

та планували прийняти майже 1 000 членів родин, яких Кастро мас звільнити 26-го грудня, а звільнення дарують "полоненим". Ці члени родин прибувають тільки з міліційними пакунками, які дозволяють їм взяти з собою кубинські комуністи. Між звільненими будуть тільки жінки і діти, бо Кастро не дозволяє на виїзд дорослим чоловікам. Ті, що бажали виїхати з Куби, мусять віддати ключі до своїх апартаментів і до своїх автомобілів, що вони заплатили за них. Члени родин не можуть вийти з країни, поки не будуть звільнені всі в'язні. Артіс був провідником полонених, на його голову висувалися вікни у висоті — \$500 000. Він прилетів із останніми полоненими полоненими на 10-му літаку, який закінчив переїзд в'язнів. Та поспішні візні не мали, в'язні відсвяткували Різдво і свята

Визначні республіканці хвалять Президента за телевізійне інтерв'ю

Вашингтон. — Провідники Республіканської партії під час Різдвяних свят турбувалися тим, що численні визначні республіканці хвалять надале 17-го грудня інтерв'ю президента Кеннеді через телебачення і радіо. Різдвяні станції та обидві в 1964-му році голосувати на Кеннеді. До Вашингтону надійшли численні листи з похвалою на адресу Президента за його інтерв'ю з трьома журналістами, між наданням листів були і республіканці. З Лос-Анжелесу писав Президентівський фонд, що він до понеділка 17-го грудня був республіканцем і противником Кеннеді, але його інтерв'ю зробило на нього таке враження, що в 1964-му році буде голосувати на Кеннеді.

де голосувати на Кеннеді. Подібно писав до Білого Дому і визначний кулець з Дітроїту. Республіканський крайовий комітет вже давній зрозумів значення інтерв'ю Президента для виборів у 1964-му році і тому домагався, щоб телевізійні станції відпустили безплатно годину для відповідей республіканців Президентів. В цих похвальних листах аж 25 відсотків авторів листів домагалися, щоб Президент частіше віддавав подібні інтерв'ю. Майже всі автори листів хвалять Кеннеді за становище в кубинській кризі і заявляють, що Президент ЗДА врятував мир у всьому світі, і за це йому належить віддати чисті не тільки від громадян цієї країни.

В АМЕРИЦІ

● Колишній президент Д. Д. Айсенауер був вибраний на голову Ради Директорів Фонду Біллі. Збори відбулися у Філадельфії, де довірчий голова фонду передав Айсенауеру президентський медальон. Айсенауер сказав, що Фонд Біллі має поставити і найважливіше завдання в теперішніх часах, головним чином для Америки.

● Нью Йорк і далі не має своїх щоденників, і такий стан готів потрапляти кілька місяців, бо видавці часописів не можуть погодитися на комерційні спільні друкарні, бо тоді мусили б збільшувати.

● Колишній сенатор демократ із Ронд Алленд 69-річний Теодор Френсіс Грім перебуває в шпиталі в Провіденсі, Ронд

Айленд і є на списку критично хворих пацієнтів. Грім був сенатором до 1960 р., коли він вже не кинувся до огляду на свій вік. Він був найстарішим сенатором ЗДА, займаючи те становище впродовж 24 років.

● Агенти Федерального Бюро Інвестицій заарештували в Джексоні, Місури, трьох осіб, які хотіли передати шпигунську фізіологію Кастро паливну продукцію протиракетних ракет "Ніке". Вони мали дістати за це зраду \$600 000.

● Пригадуємо, що вже від 7-го січня 1963-го року за переписку звичайного листа треба буде платити 5 центів, і поштовий уряд вже надрукував нові п'ятицентові марки, на яких є державний зоряний прапор.

Страйк портових вантажників спаралізував комунацію у всіх східних портах

Члени міжнародної Спілки Портових Вантажників пікетують — після проголошення страйку — на одному із причалів у Нью Йорку.

Нью Йорк. — Міжнародна Спілка Портових Вантажників в неділю 23-го грудня вечором відновила страйк у всіх портах східного узбережжя після того, як скінчилося наказане судом припинення страйку, яке тривало 80 днів. Внаслідок того страйку зовсім спаралізований портовий комунікаційний рух у всіх портах від стеюту Мейн по Техас, і 65 000 портових вантажників без праці. Спілка Вантажників відкинула пропозицію президента Кеннеді і послаяв Кастра відказати початок страйку на 90 днів, поки не можна буде виступити умови праці у зв'язку з механізацією порту. Робітники заявляють, що можна було створити умови праці під час 80 днів, в яких майже всі заводи Тейта - Гарлі, був припинений страйк. Члени комітету, який про страйк, ставали виступили з порту. Представники Спілки Вантажників заявляють, що в деяких портах буде дозволено працювати на кілька днів. Транспорт нафтової ропи і бензину та газу буде відбудуватися, бо робітники, які обслуговують нафтовальні кораблі не є членами Міжнародної Спілки Вантажників. Віце-президент цієї Спілки Томас В. Гібсон дещошував Президентів, що далі викладати страйку в безцінне. Страйк, на його думку, не може довго тривати. А кожний день спричиняє мільйонні шкоди власникам кораблів, робітникам та міським уладам, які не мають впливу із політатів. Вантажники домагаються 6-годинного дня праці за платню \$24.16, яку тепер дістають вони за 8-годинний день праці. Власники кораблів пропонують зменшити число робітників із 20-членної бригади до 17-членної. В середу 26-го грудня страйк повинен вийти на шлях, бо це перший робітничий день. Посадник міста Вагінг секретар праці Вірд роблять всі можливі заходи, щоб якнайшвидше закінчити цей страйк, який з кожним днем збільшує втрати, які вносять мільйони доларів.

В листопаді число нефамерських робітників становило 56.2 мільйона

Вашингтон. — Департамент Праці стверджує, що в листопаді цього року число нефамерських робітників становило 56.2 мільйона і був рекордом для того місяця, на 1.1 мільйона більше, як в тому самому місяці 1961-го року. В тому місяці догота фабричного тижня праці становила 40.6 години, на 6 мінут більше, як в жовтні ц. р. Місячний перебіг заробіток фабричних робітників збільшився на \$1.54 тижнево і становив \$97.36. Найбільший тижневий заробіток був минулого вересня \$97.68. Число безробітних становило в листопаді 5.8 відсотка, а в жовтні ц. р. — 5.5%. Сталося це тому, що велике число молоді у віці нижче 20 років вийшло на ринок праці.

● Федеральна Торговельна Комісія отримала проти піноко рекламних ліків "Geritol" і "Super Nadacot", бо ті реклами не є вірні, вони обіцяють те, чого ті ліки не дають. Ані "Дже-рітол" ані "Супер Надакот" не допомагають втомленим і нервовим людям, і тому треба бути обережним при купуванні тих ліків.

● Голова Палати Правників Комісії отримав проти піноко рекламних ліків "Geritol" і "Super Nadacot", бо ті реклами не є вірні, вони обіцяють те, чого ті ліки не дають. Ані "Дже-рітол" ані "Супер Надакот" не допомагають втомленим і нервовим людям, і тому треба бути обережним при купуванні тих ліків.

Питання сучасної медицини були темою наукової конференції в Нью Йорку

Нью Йорк. — В суботу 22-го грудня 1962 року відбулася у великій залі Українського Інституту Америки в Нью Йорку, перша спільна Наукова Конференція, влаштована Лікарською Секцією НТШ та Головною Управою Українського Лікарського Товариства Північної Америки, для зацікавлення своїх членів та громадянства із здобутками наших науковців в ділянці сучасної медицини. На Конференції обговорено питання, зв'язані з проблемами старшого віку людини, а також проблеми діагностики та лікування метод найбільш під час сучасного пору, поширених не тільки, а саме пієстра (рак) та легіонних хвороб. Конференція відкрили директор МПЛ Секції НТШ, проф. д-р М. Зайцев, вказуючи на доцільність та велику вагу таких Конференцій, які влаштовуються для членів та громадянства, порушують актуальні проблеми, що ними цікавляться культурний світ. Зверти проф. д-р Р. Осінчук висловив думку на тему "Проблеми старшого віку", а д-р О. Волянський, асист. директора Психіатричного Лікарня в Лечаво, проф. В. І. — доповідав про "Модерну психіатрію". На закінчення цієї Конференції, голова Українського Лікарського Товариства, д-р Р. Соцінський висловив думку на тему "Пієстра (рак)" — факти та містика. Доповідь викликала живу дискусію, в якій, між іншими промовцями, забирали голос д-р О. Баран, д-р В. О. Семків, проф. Н. Осадча-Яната і інші. Для ілюстрації доповідей висвітлено для кольорових фільмів, що їх поставило до диспозиції Лікарського Товариства. Наукову Конференцію закрив проф. д-р Р. Осінчук. Він вказав на потребу влаштування таких Конференцій, на яких українські науковці мають змогу обговорювати питання із своєї спеціальності та інформувати загальну про огни у даній ділянці науки.

РІЗДВЯНІ СВЯТА У СВІТІ ПІД ГАСЛОМ МИРУ

Рим. — Папа Іван ХХІІІ закликав в своєму Різдвяному зверненні до християнського світу — зберігати мир і єдність християнства. Це було 5-те з черги Різдвяних звернень теперішнього Папи і за кожним разом Папа кладе на тисак на ту саму проблему миру, як центральну проблему людства. Про єдність християнського світу Папа говорив у зв'язку з теперішнім Вселенським Собором. Папа висловив своє звернення у своїй бібліотеці: його награв на стрічку та передав через Ватиканську радіостанцію і на всю європейську радіо-сіть. "Передумовою миру — казав Папа — є добра воля всіх людей. Де нема доброї волі, там не може існувати ніяка надія. Мир повинен бути нашою ціллю по всі часи. Старіми мир довкола нас, щоб мир поширився по всьому світу. Дбаймо про те, щоб ніщо не могло захитати миром".

Напередодні Різдва Христосового Папа відправив Богослужбу в своїй каплиці о год. 10 вечором, замість опівночі, щоб старі і немощні могли взяти в ній участь. Також у своєму Різдвяному зверненні він закликав спеціально про людей старих і немощних. У першому дні Різдвяних свят Папа відвідав дитячий шпиталь у Римі. Це був перший його виїзд з Ватикану від часу його заведення круто міським.

Тура за тривалим миром лунає в усіх зверненнях і проповідях, які виходять з державними мурами, як теж в усіх

СССР перестерігає Індію проти участі у військових союзах

Москва. — У московській "Правді" появилася стаття декларативного характеру, де перестерігається Індія, щоб вона не приступала до ніяких військових політичних союзів, а надалі зберігала свою нейтральність. "Правда" очевидно, має на увазі тенденції, які існують в Індійському громадянстві внаслідок комуністичної агресії, щоб вилучити Індійську політику нейтралізму та приналежності до західного антикомуністичного блоку. "Правда" оскаржує імперіалістичні великодержавні, що вони націлюються на Індію проти комуністичного Китаю і намовляють її зв'язатися із німці військово-політичних союзів. Стаття в "Правді", яка була безумовно підготована партійним секретаріатом чи советським міністром закордонних справ, погрожує, що у випадку коли б Індія вилучила свої дозетерішньої політики нейтралізму, то Советський Союз припинить всяку дальшу економічну допомогу Індії.

Аденауер ступований за долю демократії в Західній Німеччині

Бонн. — Західно-німецький канцлер Конрад Аденауер висловив у своїй Різдвяній промові до німецького народу, що її вголосив через радіо і телебачення в перший день Різдва, 25-го м. стурбованість щодо майбутнього демократії в Німечкій. Федеративний Республіці. Він заявив, що німці проявляють за мале зацікавлення громадськими справами та беруть замалу активну участь в державно-суспільному житті. Тим часом — казав 86-літній канцлер — парламентарна демократія може тільки тоді зберегтися, якщо кожний окремий громадянин бере участь у чині в місцевих громадських справах чи загально-крайових. Демократія не спочиває на раменах парламенту, але всіх громадян та на всьому суспільному житті. Водночас Аденауер тавпував "критику для критики", стосовно у відношенні до уряду та державних властей. Він признав необхідність існування критики, як чинника демократії, але перестерігав, щоб переборщення доводили до анархії. Заявив Аденауер, стверджує коментатори, були напевне зроблені під безпосереднім впливом останньої головної афери з тижневиком "Лер Шпінгел", супроти якого публікував репресії на надрукування гострої критичної статті, що таврувала політику німецького військового міністерства. Це остання Різдвяна промова канцлера Аденауера, який заповів свій відхід від державної влади на осін 1963 року.

УВАН і „Слово" вшанували пам'ять Тодося Осмачки урочистою конференцією

Нью Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштувала в суботу 22 грудня ц. р. з участю Об'єднання Українських Письменників "Слово" пленарну конференцію пам'яті Тодося Осмачки, видатного українського письменника, померлого дня 7-го вересня ц. р. Конференція відкрили президент УВАН у ЗДА проф. Олександр Архімович, покликавши до президії конференції голову "Слова" проф. Григорія Костюка і голову УВАН Канади проф. Ярослав Рудницького. На програму Конференції, що нею в дальшому провадив проф. Гр. Костюк, склалися: доповідь Юрія Лавринка про життєвий і творчий шлях Тодося Осмачки і його місце в сучасній українській літературі, поезії й уривки з прозових творів письменника в мистецькому читанні Олімпії Добропольської та Йосипа Приняка і доповідь Євгена Маланюка "Про Осмачку". Конференція відбулася у відчутній залі УВАН при участі членів УВАН, письменників і численних гостей. Доповненнями конференції була виставка друкованих творів Тодося Осмачки, його рукописів, писань про нього, як теж матеріяли про його авторські вечори.

МОСКВА ВІДКЛИКАЛА ЗОРІНА З ОН — ЙОГО МІСЦЕ ЗАЙМЕ ФЕДОРЕНКО

Об'єднані Нації. — Советський перший віце-міністр закордонних справ Валерій Зорін, постійний представник СРСР в Об'єднаних Націях і делегат для переговорів про міжнародне роззброєння — звільнений з свого становища, при чому московське радіо, яке подало цю вістку в минулу неділю, нічого не знадало про призначення Зоріна на будь-яке інше становище. На місце Зоріна призначений Микола Федоренко. 60-річний Валерій Зорін грав в советській дипломатії від смерті Андрія Вишинського і відсунув від влади Вячеслава Молотова — поруч із Андреем Громином — найвідомішого радянського дипломата. Як советський посол в Чехословаччині в рр. 1945-1948 він був фактичним режисером і виконавцем тамошнього державного перевороту, який підпорядкував ту країну комуністичній владі під зверхністю Москви. Як делегат СРСР на мирові конференції — він систематично саботував їх і розбивав. Він був вірним послідовником згаданих двох колишніх "асів" закордонної політики і дипломатії — апетитів, фанатичних, несприятельних і заборонялих. Відкликаний з ЧСР він перебув 7 років в советському міністерстві закордонних справ, як "спец" від європейських справ, після чого став послом СРСР в Західній Німеччині. Від 1956 р. знову вернувся на становище заступника міністра закордонних справ та швидко потім був призначений на посла в СРСР в ОН на місце Арнадія Соболєва. Його новий наступник, 50-річний Микола Федоренко, є вже виконавцем більшовицької доби й системи та має марку фанатича від далекості цих справ. Він був советським послом в Ірані й потім в Японії. Про причини цієї зміни не було в советській пресі ні в радіо ніякої згадки.

У Британії, Франції й Німеччині обмірковують „пакт Нессо"

Лондон. — Перебране в минулому тижні в Нессо на Багамських островах порозуміння між президентом Кеннеді і британським прем'єром Мекмілленом, яке отримало вже історичну назву „пакт у Нессо", стало предметом догадок і журнальних нападів у різних столичних світах. Прем'єр Мекміллен назвав це порозуміння „дуже корисним", звернувши увагу, що Британія не відкидала ні ситика на тих 800 мільйонів доларів, що їх ЗДА віддали, поки відосконали ракету „Поларіс", що П. Кеннеді запропонував Британії на місце обичайної ракети „Скайболт". Однак в британських політичних та господарських колах існують сумніви щодо двох пунктів: чи придатна ракета „Поларіс" для британської морської флотії не буде загатою коштовною і чи згода Мекміллена на вкючення частини британської атомової сили в збройні сили НАТО не позбавить Б. чтанії її незалежності, як атомової потуги. Президент Кеннеді, як вів домо, запропонував продаж ракети „Поларіс" таким Франції, на таких самих умовах, що Англії, також без атомових головок, проте з такою апробатою, щоб Британія і Франція самі ці атомові „головки" апропукували. У цій справі президент де Голль надряджував з прем'єром Мекмілленом і кільками міністрами. Зате в Західній Німеччині канцлер Аденауер був то підозрівав в „пакті Нессо" тенденцію недопустити Західної Німеччини до участі в атомовому узброєнні, що „Нессо" в НАТО репрезентували б тільки ЗДА, Британія і Франція. В цій справі Аденауер надряджував в другий подорожні сінці з де Голем на їх новий зустрічі та звернення за виясненням до президента Кеннеді. Москва, гостро критикуючи „пакт Нессо", нацькує Британію проти ЗДА, як ніби „задавали важкий удар британському престижу", деградує Британію з її ролі незалежної атомової великої держави.

У Натанзі прийшло до стрілянини між військами ОН і тієї провінції

Елізабетів. — В наперед Різдва прийшло між військами Об'єднаних Націй та провінційним військом Катангі до стрілянини, від якої було головно в столиці Елізабетів та околиці. Катангійці збили гелікоптер Об'єднаних Націй, при чому, перевезений до шпиталю, помер від ран Індійський поручник, один з пасажирів гелікоптера. Військовики Об'єднаних Націй відповіли стріляни. Цей інцидент не тривав довго, бо командант індійських військ в Катангі, ген. Реджиналд Норонга, почав негайно переговорювати з катангійськими старшинами про звільнення гелікоптера і його залогів та про перемир'я, щоб можна було спокійно перевезти Різдвяні свята. Катангійці закінчили військом ОН, що вони перші розпочали сутичку, але місцева місія ОН і головна квартира в Нью Йорку рішуче заперечили цьому. Чи і скільки катангійських воїнів потерпіли в тієї сутичці — не відомо.

У СВІТІ

● Советський генерал А. Гусков поїхав в органи сою армії „Красная Звезда" велику статтю, в якій оскарживає якогось Погова, колишнього советського старшину, та ніби звинувачує його в тому, що він напав на Індію, а не на Іран. Погова, колишній голова Іранської публічної опіки обурена на здирства в Західній Німеччині.

● Західно-берлінські власті виставили понад муром гальби високі афіші з закликом до єдиного-німецької поліції, щоб вони не стріляли до втікачів з східного Берліну, а — повинуючись отриманим наказам про збройний стріляння — стріляли в боків інших втікачів. На афішах нималювана постать поліціянта із словами: „Не хочу постріляти людини".

● У Бонні видано у честь кол. міністра оборони Франца Йосифа Штрауса бенкет, на якому старий канцлер Аденауер заявив, що він не пращатися із Штраусом, а тільки каже йому „до побачення", бо — мовляв Штраус напевне гратиме ще велику роллю в державі.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1993

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1132 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1958.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5.00.

Address: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Нова легенда

Від часу історичної промови президента Кеннеді з 22-го жовтня ч. р., в якій Президент гостро, з усіма точками над "і" заважав поємино Хрущова й Громіки, які брехали йому в справі узброювання Куби, та від часу проголошення блокади Куби з недовізнаною загрозою затримувати совєтських кораблів та збройної інтервенції на Кубі, минуло лише два місяці, але політична атмосфера вже радикально змінилася. Тон американських заяв у відношенні до Москви став такий лагідний, начебто дійсно зайшла якась зміна в совєтській політиці. І саме тому, що такої зміни не було, що на Кубі все ще перебувають тисячі совєтських військ, — що реалізується далі план перетворення кубинських вод на базу для совєтських підводних човнів, — що під час гостювання Мікояна у Кастра виготовлено докладний план ведення підірваної революційної акції з того острова — ця зміна американського тону здається дивує.

У західній пресі існують на цю тему різні здогадки й різні гіпотези. Одні твердять, що насправді ЗДА не припинили розвідних летів над Кубою й взагалі не послабили своєї чуйності супроти Кастра і совєтських замірів в Карибському океані, — інші звертають увагу на те, що скасування блокади практично знову відкрило большевикам шлях, яким можуть вони доставляти на Кубу ті самі ракети й бомбовики, що їх ніби вивезли, — тільки тепер це діється обережніше щодо самого транспортування, магазинування та влаштування тамешних баз. Критики закордонної політики ЗДА підкреслюють, що зміна тону офіційних речників Вілого Дому виключно й самим Президентом стала властиво внаслідок того, що большевикам повірили на слово, нібито вони дійсно забрали з Куби офіційну зброю й не мали й не мають супроти Америки ніяких агресивних планів. Фактично прийнято мовчки до відома відому Фідела Кастра допустити на Кубу міжнародну контрольну комісію. Зустріч Мікояна у Вілого Домі, коли він вертався з Куби до Москви, подобала до зустрічі альжирського Мохаммеда Бен Беллі, коли він їхав на Кубу, щоб там підписувати з Кастром і офіційно йому приєднати альжирських "спеців" від революційно-підпільної акції. Президент ніби — за пресовими вістками — говорив одверто Мікоянові, що ЗДА не можуть терпіти під своїм боком централь для експорту комуністичної революції, але не сталося нічого, що таку заяву потвердило ділами.

Навіяли, посол ЗДА в Об'єднаних Націях, Адлей Стивенсон, заявив, що "З'явилися Держави готові піти на деяке ризико, щоб припинити переговори у збройні між Америкою й Совєтським Союзом. Частинне потвердження цієї готовності виявляється у становленні американської делегації на конференції в справі роззброєння у Женеві, де вона значно відступила від вимоги щодо міжнародно-контрольованих пунктів на території СРСР, як передумови для підписання договору про припинення ядерних експериментів. Сварно в совєтсько-китайській родині використовувалась не задля посилення натиску проти СРСР, а задля покращання взаємин між ЗДА й СРСР, бо ось Москва ніби податливіша для "співіснування".

Тим часом, знавши совєтських відносин та совєтської політики перестерігають перед легковірністю в будь-якій "зміні" в совєтській політиці, що при найближчій нагоді можуть знову виявитися — як це було вже багато разів в історії — тільки новою, хитро обдуманною совєтською легендою для агресивних цілей. Це зокрема підкреслюється тепер, як Хрущов відкидав скомпромітованого брехного свого представника в Об'єднаних Націях, Валерія Зоріна, призначивши на його місце Миколу Федоренка, а на Заході негайно почали це коментувати, що Зоріна, мовляв, відкинуто тому, бо він не здійснював нової, "якої" політики Хрущова відносно Заходу.

Висновок Голубинич

ІСТОТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ З НЕДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Ствердив усе це Григорій Костюк ще далеко перед тим, як Хрущов і інші сучасні керівники КПСР у своїх виступах на XX і XXII з'їзді партії фактично це визнавали й підтверджували, хоч говорили вони не про Україну, а тільки про Росію та деякі інші республіки. Сталінський терор на Україні був пропорційно більшим і гучнішим, ніж у Росії, а тому про нього й болять ще в СРСР, говорять. Але Костюк про це вже сказав в усіх деталях. Тому немає сумніву, що коли в майбутніх підручниках історії України даба, описана Костюком, зустріється за браком місяця й під тиском інших подій до якоїсь там однієї сторінки чи й кількох рядків, ці факти, встановлені Костюком, у тих рядках вже будуть

записуватися завжди. Ніхто не може й ніхто не зможе! Великим, слід сказати, є також і загальне виховне значення Костюкової праці. Вона формує узагальнюючий погляд не тільки на ту конкретну добу в недавній історії України, яку вона досліджує, але й сугерує також і ширше пояснення цілої сукупності історичної долі українського народу. Бо коли чи у чужинці, чи в українській дитині й молоді виростає нині питання, чому Україна сьогодні така, як вона є, чому вона ще й досі не самостійна, чи чому, зрештою, українці в УСРС не виявляють вже довго ніяких очевидних і ласкавих демонстрацій своєї бажання відірватися від Москви і стати самостійними,

то Костюкова книжка підказує на все це цілком ясну відповідь. Вистачає її прочитати, щоб збагнути, як страшно і скривджені й обезголовлені пережила українська нація за Сталіна. Адже ж було фізично знищено сотні тисяч найкращих, найбільш творчих, провідних національного елементу! Якби всі ті у розквіт віку й сил постріляні й померлі на засланні люди та були живими, скільки б чудових, духовно могутніх і історично деготрихивали національних вартостей вони б за ці тридцять років створили! Якби легион послідовників, вихованих б вони собі серед нових поколінь українського народу! Отже, якщо не сталінський терор і голод, Україна була б сьогодні невідомою силішою й духовно, й матеріально, й політично. А це й повенно поза всяким сумнівом, чому вона сьогодні така, як є.

Однак, характерно, що, підкажує отакі висновки, Костюкова книжка зовсім не песимістична своїм духом.

Цей факт відзначив, зокрема, польський рецензент у "Віснику", додавши від себе люту сумніву, чи можна, мовляв, після всього того, що заподіяв українцям Сталін, ще залишатися таким оптимістом, як Костюк. Але Костюків оптимізм зовсім не наивний, не штучний. Він його навіть не підкреслює. Костюк спокійно, науково констатує факти. А з них виходить, що раз Україна і в минулому пережила цілий ряд страшних кривавих спустошень і терорів (збоку монголів, татар, поляків, російських царів) і все ж відроджувалася після кожного з них, то, очевидно, цілком природно й неминує відродиться вона і після Сталінського знищення.

З того, як позитивно сприйняла Костюкову книжку американська й британська наукова критика, як теж і з того, які історичні факти вона об'являла й встановлювала, стає ясним, що значення її полягає в тому, що вона перше, як книжка має поміти, не політичне значення для

сучасності: інформація чужинцям, виховання молоді й матеріали для історії, для майбутнього. Досягнувши отакого значення, ця книжка, як показує стаття прикладом для наслідування, прикладом того, що саме наша еміграція повинна б тепер робити більше й в першу чергу. Це, зокрема, стосується нашого студентського молоді, тих, що бажали б принести своєї, наукової користі й домогую. Абсолютно переважною кількістю молоді на Україні йде студіювати технічні й природничі науки. Така ж тенденція помітна й серед молоді на еміграції. В засади це не зле, бо кожна наука є суцільно й корисною. Але слід наголосити, що Україна потребує тепер, може, як ніколи, науковців і дослідників із суспільних наук, а особливо — істориків, і то — з новітньої історії України.

Подруге, приклад Костюкової книжки варто було б наслідувати й нашому старшому поколінню. З її досвіду пора вже зрозуміти, що зов-

ніший світ наставлений до української визвольної справи попередньо і з недовір'ям, не з якоюсь там злісною прихильністю, а тільки з незнанням. А знання про Україну цюмо світові переконали можна подати не так у формі крикливої, "войовничої" пропаганди, не в формі летючої брошури, скопійованої із совєтського стилю, як у формі об'єктивної науки, більш розумної книжок і монографій, спокійних, речових, удокументованих доказів і висновків.

Петрете, Костюкова книжка повинна стати прикладом для наслідування для всіх тих, хто особисто пережив описані Костюком події на Україні, чи хто взагалі був у той чи інший спосіб співучасником і співтворцем недавньої історії України. Маю на увазі велику потребу якщо не наукових дослідів, то хоч принаймні писання спогадів. Маймо на увазі, що короткотривалий і поверховний процес хрущовської "реабілітації" постріляних і закатованих Сталіном людей вже

припинився. У 7-му томі Української Радянської Енциклопедії, на стор. 123, наприклад, говориться: "Безпідставно обвинувачені й репресовані люди були повністю реабілітовані після смерті Сталіна". Отже, зверніть увагу: "були", "повністю", "реабілітовані", себто — в минулому часі, а нині вже по всьому! Ця чергова безлічна брехля накладала на нашу еміграцію з підсталинської України моральний обов'язок згадати й записати для майбутньої історії, що лиш можна. Треба мати на увазі, що далеко не всі наші земляки на Україні відважались в тих умовах написати й зберегти свої спогади. Також слід пам'ятати, що під час німецької — совєтської війни на Україні назавжди пропала велика кількість архівів НКВД, а з ними й списки та документи про тих, кого знищено перед війною. Тому відтворити все, що лише пригадує пам'ять, записати все те на папір чи звукову стрічку, якщо не відразу надати, то хоч віддати на ско-

ПРИМАРА ЛАПЧИНСЬКОГО

Насамперед — хто такий Лапчинський і яке його тут "діло"?

Юрій Лапчинський в роках 1928 - 1930 був совєтським консулом у Львові, але марна річ шукати згадки про нього в совєтських енциклопедіях, хоч і зробив він велику прислугу камуністичній підпільній системі. Він не перший і не останній "мурин" тієї системи, який свос зробив і описав відійшов, очевидно, з большевицькою кулею в потилицю. Проте його "діло" залишилося, а його примара недавно появилася в Нью Йорку.

"Діло" Лапчинського відоме багатьом, що пам'ятають 30-ті роки у Львові. Ми не знаємо його родоову. Українська Загальна Енциклопедія називає його "українським большевицьким діячем". Сьогодні ясно, що Москва послав Лапчинського, як свого консула до Львова з тою самою ціллю, з якою тепер тримає в Нью Йорку на 67-й вулиці "українську" делегацію до Об'єднаних Націй: ловити на "українську" ланку й бодати морально "ушесидливовати" тих "буржуазних націоналістів", що їх свого часу не розстріляла, не виморила голодом, чи не запроторила в концентраційні табори каторжної праці.

Свою справді лапчинську функцію виконував згаданий совєтський консул у Львові по-большевицькому. На відомих "жироїдських" зустрічах і прийняттях у консулаті й по-тім, участю в українських імпрезах, через особисті контакти з деякими діячами, переважно інтелектуального та бешкетного наставлення, як і всілякими "полюбіями", наловив він деяку кількість найвільних людей, що записали в наші історії сумну добу змінююхства доволу відомим "Нових Шляхів" та "Вікон". Період того змінююхства тривав відносно коротко, бо навіть найви незабаром прозріли, зокрема після того, як деяких із них, що вихали були на "радянську" Україну, розстріляли.

Так коротко виглядала діяльність Ю. Лапчинського у Львові. Після того був ще проклятий 1933-й рік із мільйонами жертв організованого Московського штучного голоду в Україні, була кривава "сечовина", була Виница та інші українські міста з десятками тисяч вимордованих комуністично-московських молоком. Могло б здаватися, що час Лапчинського і змінююхства за назавжди втопилися в крові українського народу.

А проте, їх примара таки знову появилася, цим разом в Нью Йорку, коли до всіляких "україновістських" та "засінокосеанських" спроб прилянула ікра й вода в приміщеннях "української" делегації до Об'єднаних Націй на 67-й вулиці.

Сталося це в п'ятницю, 14-го грудня. Вже раніше було відомо, що там має відбутися "зустріч", на яку запрошено деяких українців. Для цього залашено в одній кранціні деяку кількість "чистих" запрошень з підписом маріонеткового міністра закордонних справ УСРС Луки Паламарчука. Добродушний кранмар, пропонував ці запрошення багатьом людям, але знайшлося тільки кілька осіб, що їх прийняли.

Програма прийняття — як

документ — була цілком у сталі й душі Лапчинського. Темною промовою й розмовою були — відзначення Шевченківських роковин в підсовєтських Україні, без будь-яких напастей на "буржуазних націоналістів". Описано показано два фільми, один на сюжет Шевченківської "Лілеї", а другий про Закарпаття. Була, звичайно, вода й перекуся. А на прохання всіх обдаровано книжечкою із Шевченковим "Заповітом" в різних мовах.

Це все, коли мова про програму, але це тільки початок, за яким криються причини та цілі того прийняття. За ним бо в усі свої огидні нагоди стоїть примара Лапчинського. І тому сьогодні на жироїдському давшаті ця справа є темою розмов і дебат. Бо хоч один громадянин міг не знати про Лапчинського, а другий міг про нього забути або знехтувати досвідом, його не забула і ця досвідом не нехтує громада, з обуренням запитуючи: чого вони туди ходили і чого шукали в товаристві вилучених московською катю українського народу, зокрема вилучених з 4-ої вулиці?

Це ж бо не була випадкова зустріч в публічній бібліотеці, на вулиці чи у вестибюлі готелю. Це була офіційна, запланована — і то не на 67-й вулиці і не в Києві, але в Москві — зустріч, що її влаштував ворог, з яким ми є в стані війни не на життя, а на смерть. Запланована, щоб заломити морально наш фронт там, де його не можна заломити інакше. Згадане прийняття було тільки відомою тією отруйною пістолі, про яку недавно була мова в Карльсруте на процесі проти большевицького агента - обвинника Сталінського. І на це прийняття пішов той чи інший голочен українського національного табору. Очевидно, що пішов тільки з примітивної цікавості, а відомо, що цікавість може завести людину до пекла.

Факт, що на велику українську громаду в Нью Йорку зайшлися тільки досить одиначі, які користали із посереднього запрошення Паламарчука та застереження, з яким поставився до цього громада дає повну гарантію, що примара Лапчинського вже ніколи не становитиме будь-якої серйозної загрози, не зважаючи на — найвільність одиначі.

Кошти прожитку в 1962-му році збільшилися на 1.4 відсотка

Вашингтон. — Департамент Праці повідомляє, що кошти прожитку в цьому 1962-му році збільшилися на 1.4 відсотка. Більші ціни на нові авта і за деяку працю були зрівноважені тим, що подешевшали в листопаді харчі і одежа. В листопаді індекс цін становив 106 відсотків в порівнянні з пересічними цінами з 1957-1959 років. Від січня до листопада

цього року кошти прожитку збільшилися на 1.4 відсотка. Комісар статистики в Департаменті Праці Е. Клар гадас, що в грудні не буде змін в індексі цін, який залишиться в цьому місяці на рівні 106. Платня робітника з трьома членами родини в листопаді становила \$86.19. Ціни не збільшилися, тому купівельна сила робітника збільшилася на один відсоток.

Суд присяжних не вирішив справи Гоффи

Нешвілл, Теннессі. — Федеральний суддя Вілліам Е. Міллер звільнив присяжних журі, припинив розправу, заступив, як впроваджені 17-ох годин не могли вирішити, чи повинна Спільна Шоферів Джеймс Гоффа винний в тому, що зловживав фондами майже на

один мільйон доларів. Суддя не можучи дійдти рішення журі, припинив розправу, заступив, як впроваджені 17-ох годин не могли вирішити, чи повинна Спільна Шоферів Джеймс Гоффа винний в тому, що зловживав фондами майже на

один мільйон доларів. Суддя не можучи дійдти рішення журі, припинив розправу, заступив, як впроваджені 17-ох годин не могли вирішити, чи повинна Спільна Шоферів Джеймс Гоффа винний в тому, що зловживав фондами майже на

один мільйон доларів. Суддя не можучи дійдти рішення журі, припинив розправу, заступив, як впроваджені 17-ох годин не могли вирішити, чи повинна Спільна Шоферів Джеймс Гоффа винний в тому, що зловживав фондами майже на

Курення цигарок малолітніми

Недавно на сторінках "Свободи" порушено проблему курення цигарок дорослими особами. У цих рядках хочемо порушити справу куди гіршу в наслідок: курення цигарок молоддю. Бо фактом є, що американська середньосередня, а нижчих ступенів молодь, затягається отруйним димом цигарок, в алярмуючій публічній опінії мірі.

В кінці листопада ч. р. присягати цієї проблеми свою доповідь президент Крайової Асоціації Радіомовників, Лерой Каліне, на річній конференції цієї асоціації, що відбулася в Портленді, Орегон. Лерой Каліне домагається негайних змін у кодексі радіової та телевізійної індустрії щодо рекламування тютюнових виробів. Дотеперішня безконтрольна практика наглядно шкідлива і аморальна, якщо зважити вплив таких оголошень на малолітніх.

Лерой Каліне сказав на цю тему так: "Якщо схочемо бути чесними самі з собою, не можемо легковажити щоразу показаними доказами, що курення цигарок є великою загрозою для здоров'я людини. Чи можемо закрити очі на факт, що наша середньосередня, а також нижчих ступенів молодь чимраз більше захоплюється куренням, чимраз більше в її рядах наловлюють курців?"

За найновішими статистичними відомостями виходить, що 20% хлопців починають курити на дев'ятому році гайскулу, 30% середньосередня літчають стають курцями на шкільній дащі. Фактом є те, що ситуація погіршується з кожним роком, і винними в тому є в першу чергу безконтрольні бізнесові реклами цього товару на телевізії й по радіо. Тютюнові спонсори розважкових програм вносять найбільшу руйну в лави шкільної молоді.

Безперечно, моральна відповідальність за такий стан спалав в першу чергу на тютюнових магнатах. Немає сумніву, винні у цьому також рекламні агенції, а зокрема спонсори "божжиків", надрі країни, які за добрі гроші захиляють цей товар молоді, — говорить Лерой Каліне. Поки що широкий загаль безрадіний на це лихо, бо немає відповідних законів, що врегулювали б або оздоровили відносини.

Свої невеселі висновки президент Національної Асоціації Радіомовників закінчує пересторогою на адресу тютюнової індустрії і рекламних агенцій: "Якщо й надалі деякі кола ставитимуть свої власні інтереси понад загальне добро нашої молоді, то єдиним виходом з ситуації буде розпочати серед працівників радіової й телевізійної індустрії, об'єднаних у своїй крайовій асоціації, широку освітню акцію на цьому відношенні. Це священний обов'язок усіх свідомих громадян нашого суспільства, до цього закликає почуття моральної відповідальності кожного з-поміж нас".

Прилюдно опитування в одній середній школі у штеті Мериленд виявилася, що 9% дівчат із цього ступня тієї школи і 12% хлопців із цього ступня курять постійно цигарки. Ситуація куди гірша у вищих класах цього гайскулу: в дев'ятій класі аж 44% хлопців і 18% дівчат курять, як шевці". Цей опит провели добровільці з власної ініціати учні згаданого гайскулу. Деякі учні подали, що розпочали курити, задля привабливості, інші казали, що спонукав їх до цього приклад товаришів. Ще інші заявили, що курення, це ознака "зрілості". Чимало опитуваних дало дискримінуючу їхніх батьків відповідь: "Курю цигарки тому, що так робить мій батько й мати".

Як виходить із сказаного, загроза для молоді на "тютюновому фронті" надзвичайно серйозна. Відірваним яниєм є те, що гамувати цю пошвільна злязла на свою руку саме ті люди, які туттвом своєї професії мимохіть, стали інструментами й пропагаторами тютюнової інвазії в рядах молоді.

I. Л.

рону до наших наукових установ і архівів. В першу чергу до архіву УВАН у Нью Йорку), мусить стати свідомим обов'язком кожного перед прахом тих родичів, при-

ПРОТОКОЛ XXV. ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбулася в готелі „Нью Йоркер“ в Нью Йорку — в тижні від 21-го до 26-го травня 1962 р.

(8)

ОБРАНІ КАНДИДАТИ НА ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ

Председник Конвенції адр. Іван Фліс висловлює, що згідно з постановою §-у 22, уступу в Статуту УНСОЮзу на кожну посаду в Головному Уряді може бути допущено лише трьох кандидатів в остаточному голосуванні. Згідно з постановою уступу §-у 22-го §-у нашого Статуту „Три особи, що одержали найбільше число голосів на кожний уряд, будуть узяті за кандидатів на вибір на довільний уряд“. Це треба розуміти так, що коли б дехто з кандидатів зріс, тоді на його місце може прийти черговий за числом одержаних голосів кандидат. Але максимум кандидатів на кожний уряд залишається три. У зв'язку з цим запитую кожного найменшого кандидата, чи він приймає номінацію. У висліді цього такі номінації прийняли кандидатури на поодинокі виборні посади в Головному Уряді УНСОЮзу:

- на головного председника УНСОЮзу: Йосип Лисогір й адр. Михайло Пізнак;
- на заступника головного председника Степан Куропас;
- на заступницю головного председника: Анна Герман і Мери Дунік;
- на головного секретаря: д-р Ярослав Падок;
- на головного касира: Роман Слободян та Іван Скочилья;
- на головних контролерів: Іван Коколюський, Петро Пуцко, Володимир Косар, Володимир Гала, Іван Іванчук, Іван Васильшин, Мирослав Калба, Петро Кучма та Ярослав Олесницький;
- на головних радників: Тарас Шпікула, Ярослав Гук, Дмитро Шмагала, Осипа Олішків, Андрій Джула, Богдан Зорич, Анна Чопик, Олена Олек, Володимир Кіосник, Василь Гуссар, Богдан Мельник, Мирон Куропас, Микола Кормелок, Михайло Федилішин, Марія Демидчук, Іван Ожежик, Микола Денисюк, Микола Сенчишак, Володимир Запарюк, Олена Шогрин, д-р Олександр Соколюшин, Микола Давидський, д-р Денис Квітковський, Анна Прескович, Іван Завзоровський, д-р Богдан Левинський, Василь Попович, Іван Петрушич, Іван Попович, Микола Дербус, Володимир Кісфедорський, Володимир Новадкий, Володимир Юрків, Семен Кучма, Василь Олійник та Іван Ракочий.

ОДНОГОЛОСНИЙ ВИБІР СТ. КУРОПАСА І А. ПАДОХА

Всі інші кандидати, які були номіновані в праймборок, відмовилися кандидувати на відповідні посади в Головному Уряді УНСОЮзу. Тому, що на уряд заступника головного председника є лише один кандидат в особі Степана Куропаса, а на уряд головного секретаря також залишився тільки один кандидат в особі д-ра Ярослава Падок, председник проголосує їх виборними вже в першому голосуванні. Делегат 158-го Відділу Юліан Павчак ставить внесок, щоб Степана Куропаса вибрати на уряд заступника головного председника, а д-ра Ярослава Падок на пост головного секретаря через акценти, що є в добрій традиції Українського Народного Союзу в таких випадках. Внесок підтримали делегати Євгена Мастикаша (432 В.) та Івана Герника (445 В.). Председник приймає внесок, а делегати висловлюють прихильний висновок одностайно.

Председник адр. Іван Фліс подякував Виборній Комісії за її згоду на це і зарядив звітлення її членів від обов'язку бути прийняти на нарадах, бо вони потребують відпочинку. У зв'язку із закінченням члена Виборної Комісії Семена Левинського й опорожнення одного місця в Комісії, председник проголошує членом делегата Павла Дуду (441 В.), який одержав був під час голосування в першому дні наради 110 голосів. Делегати Анна Прескович (23 і 18 В.) дискваліфікуються з членства у Виборній Комісії, хоч у голосуванні вона дістала була 134 голоси й була першою в наступстві, бо вона є кандидаткою на уряд головного радника. Марія Шпікула, яка дістала була 121 голос на функцію члена Виборної Комісії, вже працює в Комісії Пресбі і Скарг і не може прийняти обов'язку у Виборній Комісії.

СКХВАЛЕННЯ ДІСТІ

На цьому місці председник конвенції адр. Іван Фліс проголошує приступлення до вирішення справи дісти для делегатів і просить до слова головного касира Романа Слободяна для з'ясування існуючих фінансових можливостей. Головний касир висловлює, що стан конвенційного фонду може витримати тридцять-двохгодову дісту, покриття коштів подорожі та 12,50 дол. за час подорожі на день.

Делегат 295-го Відділу, Василь Пулк, висловлює думку, що делегати повинні задовольнитися дістою, яку запропонував їм. Роман Слободян і ставить внесок на 30 доларів дісти. Внесок підтримали делегати Емануїл Приттула (337 В.) та Роман Карбівник (83 В.).

Д-р Атанас Слосарчук (174 В.) ставить внесок, щоб дісту ухвалити у висоті 50 доларів денно та 25 доларів за час подорожі, бо рава, що є тут делегати, які тривають більше їхнього зросту, а крім того побут делегатів у Нью Йорку значно дорожчий від участі в Конвенції в Клівленді перед чотирма роками.

Іван Герник (445 В.) ставить ще інший внесок, а саме, щоб ухвалити денну дісту у висоті 35 доларів денно з тим, щоб кожному делегату дати в додатку англійському Енциклопедію Українознавства. Внесок п. Герника підтримав п. Дмитро Заневич (441 В.).

Ще інший внесок подає Володимир Борискевич - Бойд (84 В.), а саме, щоб ухвалити дісту в сумі 35 доларів денно без додатку Енциклопедії Українознавства. Адвокат Михайло Пізнак (361 В.) підтримує цей внесок.

Головний касир Роман Слободян апелює до делегатів ухвалити дісту розсудливо й взяти до уваги те, що за останні чотири роки конвенційний фонд зменшився на — 7.432,51 дол., бо менше дорослих членів до нього прилило.

В дискусії над цією справою Іван Герник заважає, що припиріки Енциклопедії Українознавства коштують всього кілька десятків доларів і видання її делегатам не обтяжить б касу УНСОЮзу аж надто.

Делегат Августин Рудник (433 В.) заважає, що вже відбулося дві гучні сесії, а ще можливо будуть додаткові, тому за участь у них делегатам належить нагородити. Ставить внесок, щоб виплатити дісту не за 6, але за 7 днів плюс у примірникові Енциклопедії Українознавства. Оправдує це тим, що говорять про підвищу платень членами Головної Екзекутивної Комісії. Якщо на це знайдуться фонди, то й на дісту делегатам фонди повинні бути. Делегат Михайло Хомин (464 В.) підтримав внесок А. Рудника.

Адвокат Михайло Пізнак (361 В.) заважає, що діста підлягає аскураційним законам, а згідно з ними можна було б ухвалити випу дісту для делегатів у готелі, але не можна дати Енциклопедії Українознавства, як частину дісти. З цим може бути клопіт. Висловлює признание головному касирові Романові Слободянові за його гідну поставу, може й непопулярно, але в інтересі УНСОЮзу. Заважає, що інші члени Головної Екзекутивної Комісії повинні були сказати й своє слово в цій справі. Ще раз апелює, щоб вилучити з дісти справу Енциклопедії.

Председник Конвенції адр. Іван Фліс стверджує, що внесок делегата Івана Герника був прийнятий Президією, бо якщо йдеться про видання по примірникові англійської Енциклопедії Українознавства, то це є бухгалтерська справа й можлива до переведення. Головний касир інформує, що роздача Енциклопедії коштувала б УНСОЮзові кругло — 12.500 доларів.

Д-р Олександр Соколюшин (204 В.) запитує Романа Слободяна, чи внески, які були тут подані, можливі до переведення, чи не вистачить. Головний касир Р. Слободян апелює, щоб не ухвалювали дісту за 7 днів, бо це було б проти закону; ми маємо право на 6 днів. Конвенційний фонд вистачить на шестиденну дісту по 30 доларів і по 12,50 дол. за день подорожі.

Делегат 481-го Відділу, Іван Федонь, ставить внесок, щоб припинити дискусію і зразу приступити до голосування. Внесок підтримав д-р Ол. Соколюшин (204 В.). Председник приймає внесок і ставить його під голосування, а делегати ухвалюють його одностайно.

На прохання председника секретар конвенції д-р Петро Стерчо перечитує всі внески, щоб пригадати делегатам, над якими можливостями будуть вони голосувати. Відтак председник ставить внески під голосування в часовій черзі їх внесення.

Внесок делегата Василя Пулка, щоб ухвалити дісту по 30 доларів денно одержав 15 голосів; внесок делегата Івана Герника, щоб ухвалити по 35 доларів денної дісти плюс по одному примірникові Енциклопедії Українознавства дістав 37 голосів; а внесок делегата Володимира Борискевича - Бойда, щоб ухвалити дісту в сумі по 35 доларів денно без додатку Енциклопедії Українознавства був прийнятий більшістю 310 голосів.

Делегат А. Рудник пригадує свій внесок, а головний касир знову апелює, щоб не ухвалювали дісти за 7 днів, а тільки за 6, бо цей один день коштував би касі УНСОЮзу 15.750 доларів, а стільки грошей нема у конвенційному фонді.

Председник адр. Іван Фліс ставить внесок делегата А. Рудника, щоб виплатити дісту не за 6, а за 7 днів. По підрахунок голосів председник стверджує, що внесок був підтриманий 169-ма делегатами. За тим, щоб виплатити дісту за 6 днів віддало 208 голосів. Председник проголошує, що ухвалено виплатити дісту за 6 днів, а зарозом висловлює надію, що до суботи Конвенція закінчить свої праці.

ЗВІТ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

На цьому місці, в год. 11:30 допозудня председник проголошує п'ятнадцять хвилинну перерву в нарадах.

Зараз по перерві, в год. 11:45 допозудня председник проголошує приступлення до своєї точки порядку наради Конвенції, тобто до звіту Головної Статуткової Комісії та ухвал змін Статуту і попросив представника Статуткової Комісії до слова. Голова цієї комісії мгр. Іван Скочилья стверджує, що Статуту Комісія поклало до життя на підставі постанов 116-го Статуту УНСОЮзу, а діла вона в рамках приписів §17-го Статуту, який визначає права й обов'язки Статуткової Комісії. Своєю працею Комісія виконувала в тому короткому часі систематично й випирнула вона пропозиції Конвенції свої пропозиції трьох родів, а саме: 1) поправки до Статуту, які були б у нього включені й мали б обов'язуючу силу; 2) резолюції — це були б речі, які на думку Статуткової Комісії не входили б у постанови Статуту, але вони мали б обов'язуючу силу й новонабраний Головний Уряд мав би їх реєструвати й переводити в життя та 3) рекомендації, це речі, які, на думку Статуткової Комісії, Конвенція повинна рекомендувати до переведення в рамках можливостей. Наші пропозиції будуть реферувати секретарі Статуткової Комісії, а саме мгр. Євген Мастикаш по-українськи, а пані, Геноефа Жеребник по-англійськи. Просить делегатів висловитися до кожної точки окремо й ухвалювати або відкидати.

Секретар Статуткової Комісії мгр. Євген Мастикаш відчитав протокол наради Статуткової Комісії в українській мові:

ПРОТОКОЛ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

Протокол списаний із засідань Статуткової Комісії 25-го Конвенції УНСОЮзу, що відбулися в днях 17, 18, 19, 20, 21, 23 і 24 травня 1962 р. у Джерсі Ситі і в Нью Йорку. — Дня 17 травня 1962 р. перед полуднем в приміщенні Головної Канцелярії УНСОЮзу у Джерсі Ситі відбулося перше засідання членів Статуткової Комісії УНСОЮзу. Головний председник п. І. Лисогір коротким словом відрив наради, привітав присутніх, та подав, що Статуту Комісія УНСОЮзу в часі своїх засідань зможе розглянути всі проєкти, внески і пропозиції, які одержала Головна Канцелярія УНСОЮзу, від своїх Відділів, Округів і поодиноких членів УНСОЮзу, а теж ці проєкти, які опрацювала Головна Канцелярія УНСОЮзу.

Після того члени Статуткової Комісії ухвалили в такий спосіб: Голова — мгр. Іван Скочилья, 395 Відділ УНСОЮзу, Філадельфія; заступники — Іван Васильшин, 194 Відділ, Нью Йорк і Іванка Поділа, 125 Відділ, Шікаго; англійська секретарка — Геноефа Жеребник, з Акрібу, Відділ 180; секретар української мови — мгр. Євген Мастикаш, Відділ 432 з Торонто, Канада.

Після цього головний секретар Ярослав Падок передав Статуту Комісії на письмів проєкт Головної Екзекутивної Комісії відносно потрібних змін статуту УНСОЮзу та пропозиції резолюцій і рекомендацій, які на думку Екзекутивної Комісії всі пропозиції змін статуту, резолюцій і рекомендацій, які наспіли до Головної Канцелярії від Округів, Відділів та поодиноких членів УНСОЮзу, які частинно були надруковані в „Свободі“.

Статуту Комісія УНСОЮзу в днях 17 і 18 травня 1962 р. відбувала засідання перед і по полудні до год. 7 вечора у приміщенні Головного Уряду УНСОЮзу.

Від дня 19-го травня Статуту Комісія відбувала свої засідання в приміщенні готелю. В днях 19, 20 і 21 відбувало по три засідання денно перед і по полудні та ввечері, а дня 22, 23, 24 по два засідання.

В часі своїх засідань Статуту Комісія розглянула всі одержані проєкти, внески і пропозиції в справах статутних УНСОЮзу, які винесли до Головної Канцелярії УНСОЮзу. Кожний проєкт відчитувалося точка за точкою і обговорювалося та переводилося основну дискусію, а при ухваленні резолюцій порівнювалося їх із Статуту УНСОЮзу.

В засіданнях Статуту Комісії, які відбулися в Головній Канцелярії, брали участь члени Екзекутивної, а саме головний председник І. Лисогір, гол. касир Роман Слободян та головний секретар Ярослав Падок. На деякі засідання, які відбувалися в готелі Нью Йоркер, Статуту Комісія запрошувала членів Екзекутивної. В одному засіданні брав участь також голова Контрольної Комісії д-р В. Гала.

Дня 22-го травня на засіданні Статуту Комісії член цієї Комісії мгр. Євген Мастикаш, делегат з Канади, з'ясував справу статутного оформлення Канадської Канцелярії УНСОЮзу і створення у Канаді для справ УНСОЮзу установи Директора Канадських Справ, в складі Головної Екзекутивної УНСОЮзу. Засіданням проводила п-і Іванка Поділа в присутності голови мгра І. Скочилья. Вирішено запросити

членів Екзекутивної для ухвалення цієї справи. Ввечері того дня Статуту Комісія із представниками Головного Уряду пп: О. Лисогором і д-ром Я. Падоким ухвалила пропозицію окремої резолюції в канадських справах.

Ухвалення Статуту Комісією пропозиції змін статуту, резолюцій і рекомендацій були зроблені в двох мовах. Загальну пропозицію змін з'ясував на нарадах Конвенції голова Статуту Комісії мгр. І. Скочилья, а точні проєкти змін і ухвал підчитали в українській мові мгр. Євген Мастикаш, а в англійській мові п-і Геноефа Жеребник. Поодинокі справи реферували Конвенції члени Статуту Комісії исп. Іван Васильшин та Іванка Поділа.

Статуту Комісія передавала Конвенції до вирішення справи, на якій погодилися всі її члени та які узгоджено з Екзекутивним УНСОЮзу. Справи, за якими не висловилися всі члени Комісії та Екзекутивна, підлядали реферувати Конвенції поодинокі члени Комісії. До таких справ належали: збільшення складу Головного Уряду та Екзекутивної, утворення організаційної рефертури в головній канцелярії УНСОЮзу, утворення окремої Ради УНСОЮзу з головних радників з окремим правилами.

Статуту Комісія складає цей звіт 25-й Конвенції УНСОЮзу з проханням прийняти його до відома. За Статуту Комісією мгр. Іван Скочилья — голова; Іван Васильшин і Іванка Поділа — заступники голови; Геноефа Жеребник і мгр. Євген Мастикаш — секретарі. За згідністю: (голова Статуту Комісії)

Протокол Статуту Комісії в англійській мові прочитала її англійська секретарка Геноефа Жеребник.

ПРОПОЗИЦІЇ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

Секретар Статуту Комісії, Євген Мастикаш, приступив до реферування пропозицій Статуту Комісії. Від Статуту Комісії вносять на прийняття Конвенцією наступую загальну резолюцію:

РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ОКРЕМОЇ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

„25-та Конвенція УНСОЮзу, взявши до уваги те, що Статут УНСОЮзу є перестарілий і вимагає основної ревізії, доручує Екзекутиві на своєму першому засіданні, яке відбується у травні 1963-го року, утворити окрему статуту комісію, яка мала б своїх завдань перевести загальну ревізію статуту та усунути з нього застарілі, непрактичні та нездійсненні постанови й змодернізувати його текст і виправити його мову. Зокрема ті завданням буде усунути тісні різниці, які існують між текстами українським і англійським постанов статуту. Ця комісія має представити свою пропозицію Головному Уряду для дискусії та схвалення. В свою чергу ці пропозиції змін мають бути представлені для схвалення 26-й конвенції, яка повинна відбутися в травні 1966-го року“.

Англійська секретарка Статуту Комісії п-і Геноефа Жеребник, прочитала текст цієї резолюції в англійській мові.

Делегат 204-го Відділу д-р Олександр Соколюшин ставив внесок, щоб резолюцію Статуту Комісії прийняти. Делегати д-р Денис Квітковський (175 В.), Володимир Борискевич - Бойд (94 В.), Микола Дербус (345 В.) та Іван Підперигора (146 В.) підтримали внесок. Адвокат Степан Ярема (130 В.) заважає, що він розуміє сенс цієї резолюції в той спосіб, що назначена Головним Урядом Статуту Комісія буде працювати впродовж чотирьох років, трікратного статуту переїде своєчасно Відділам під дискусію, а заслухавши опінію Відділів, внесе в текст проєкту свої доповнення, якщо буде вважати це потрібним, та якіні пропозиції свої остаточний проєкт 26-й Конвенції під дискусію і затвердження. Висловлює думку, що в цій ситуації Статуту Комісія повинна далі реферувати тільки ті свої пропозиції, які конкретно потрібні для того, щоб можна було нормально вести працю до слідууючої Конвенції.

Адвокат Михайло Пізнак (361 В.) запитує, чи Статуту Комісія має якісь рекомендації від Головної Екзекутивної, які треба було б включити в текст Статуту, бо тоді вимагають нові закони в ЗДА і Канаді. Якщо так є, то їх треба прийняти без дискусії, що заощадило б нам багато часу.

Головний председник Йосип Лисогір відповідає, що думка адр. Степана Куропаса, щоб сьогодні приймати лише необхідні доповнення до статуту, добра, але є деякі речі, про які згадував адр. Михайло Пізнак і їх сьогодні треба перевести для дальшої нормальності праці УНСОЮзу.

Іван Скочилья заявляє від Статуту Комісії, що вона згідна з інтерпретацією адр. Яреми резолюції, що її запропонував Статуту Комісія до ухвалення. Володимир Бережан (114 В.) висловлює думку, що треба було б розмежувати між тим, що кожен ухвалити в змінах Статуту для нормальності праці УНСОЮзу в найближчих чотирьох роках, а що не необхідно змінити чи доповнювати, а лише потрібно було б з технічних чи стилістичних причин.

Председник піддає резолюцію Статуту Комісії під голосування і стверджує одностайно її прийняття Конвенцією. Адр. Степан Ярема вважає, що у світлі прийнятої резолюції Статуту Комісія повинна тепер реферувати тільки ті свої пропозиції, які є конкретні для нормального ходу праці УНСОЮзу в найближчих чотирьох роках. Іван Скочилья заявляє, що Статуту Комісія в тому сенсі буде подавати свої дальші пропозиції на зміни в Статуті.

ПОПРАВКИ ДО СТАТУТУ

Євген Мастикаш, секретар Статуту Комісії, читав пропозиції Статуту Комісії на першу поправку в Статуті, а саме: на стор. 13-й в §-і 8: Після слів „більше членів“ вставити: „які платять в тому відділі вклади на конвенційний та інші фонди“. Іван Скочилья пояснює, що саме перед цією Конвенцією виникла проблема, в якому Відділі член УНСОЮзу має право голосувати на делегата в передконвенційних виборах, якщо він належить до двох або більше Відділів. Статуту Комісія стала на становищі, що він повинен мати право голосувати на делегата тільки в тому Відділі, в якому він платить на конвенційний фонд. Внесок Статуту Комісії підтримали делегати: Іван Герник (445 В.), В. Борискевич Бойд (94 В.), Володимир Юрків (275 В.), Дмитро Янівський (345 В.). Винялася дискусія над стилістичною формулюванням пропозиції, як також над тим, чи даний член повинен платити лише конвенційний фонд чи також інші фонди, подані в §46-му Статуту УНСОЮзу. В цій дискусії брали участь: д-р Денис Квітковський (175 В.), Антін Маланчук (54 В.), Петро Федик (292 В.), Марія Демидчук (293 В.), Василь Попович (367 В.), д-р Олександр Соколюшин (204 В.), Микола Ткачук (114 В.), д-р Атанас Слосарчук (174 В.), Петро Мороз (238 В.), Адам Ціздін (55 В.), Микола Дякув (183 В.), Андрій Коністаский (327 В.), голова ради адр. Анна Чопик і Володимир Бережан (114 В.).

Точно в год. 1:05 по полудні председник закінчує наради цієї сесії з тим, що Статуту Комісія пропонує Конвенції остаточно сформульований текст цієї поправки до Статуту, взявши під увагу голоси в дискусії. На обідню перерву визначується всього одну годину часу.

ДЕСЯТА СЕСІЯ

Четвер, 24-го травня 1962-го року, по полудні

Десяту з черги сесію 5-ої Конвенції Українського Народного Союзу відкрив председник адр. Іван Фліс у четвертому дні наради, тобто в четвер, 24-го травня 1962-го року, о год. 2:05 по полудні й, ствердивши відсутність делегата Адама Ціздина (55 В.), передав ведення наради заступникові председника Конвенції п. Іванові І. Іванчукові.

Председник Іван Іванчук інформує, що на порядку на-

рад є продовження звітування Статуту Комісії та прийняття поправок до Статуту УНСОЮзу, а тому просить представника Статуту Комісії до слова. Секретар Статуту Комісії Євген Мастикаш читає текст поправки до §8-го Статуту УНСОЮзу на сторінках 13 і 14, а саме:

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТ НАД ПОПРАВКАМИ ДО СТАТУТУ

На стор. 13-й, у §8-му по словах „75 або більше членів“ вставити: „які платять у тому відділі вклади на конвенційний, народний і допоміжний фонди“.

а на стор. 14-й в тому ж §8-му додати новий уступ: „Член може голосувати на конвенційного кандидата тільки один раз і то тільки в тому відділі, в якому платить вклади на конвенційний, народний і допоміжний фонди“.

Англійська секретарка Статуту Комісії п-і Геноефа Жеребник прочитала одностайний внесок Статуту Комісії в англійській мові, після чого делегати Микола Ткачук (114 В.) і Микола Дербус (345 В.) підтримали внесок. Председник піддав його під голосування і ствердив одностайно його прийняття.

Заступник председника п. Іван Іванчук ухвалив наступую процедуру для прийняття змін і додатків до Статуту, а саме: 1) насамперед Статуту Комісія перечитує всі свої пропозиції, що дасть делегатам загальний образ усіх змін і поправок, а підтак 2) точка за точкою буде читана й обговорювана та відголосовувана.

На цьому місці делегат Юрій Вельгош (319 і 326 В.) висловлює своє невдоволення з того приводу, що делегати не дістали пропозицій Статуту Комісії на письмів, як це було на попередніх конвенціях. Цей факт дуже утруднює працю делегатам, бо дуже важко затримати пропозиції лише із слуху. Володимир Бережан (114 В.) вважає, що краще прочитати кілька параграфів, які з собою пов'язані, й дискутувати їх одностайно. Адвокат Степан Ярема (130 В.) пригадує, що перегорювалося далекоюдуху резолюцію і просить дискутувати й ухвалювати тільки абсолютно необхідні додатки до Статуту. Голова Статуту Комісії відповідає, що пропозиції, що їх дасть Статуту Комісія під дискусію Конвенції, не є далекоюдухими, але їх необхідно ухвалити, щоб Головний Уряд міг нормально вести працю в найближчих чотирьох роках. От, хоч би нові грамоти і т. п.

Секретар Статуту Комісії п. Євген Мастикаш читає пропозиції Статуту Комісії відносно змін чл. додатків до Статуту в §§-ах 10, 12, 17, 19, 22, 27, 37, 38, 73, 86, 95, 96, 97, а далі в §§-ах 52, 58, 59, 60 і 71, формулюючи їх такі слідує: Стор. 13 §8: Після слів „більше членів“ вставити „які платять в тому відділі вклади на конвенційний, народний і допоміжний фонди“.

Стор. 14 §8: додати новий уступ: „Член може голосувати на конвенційного кандидата тільки один раз і тільки в тому відділі, в якому платить вклади на фонди: конвенційний, народний і допоміжний“.

Стор. 15 §10: В шостій стрічці після слів „який він репрезентує“ додати слова: „і в якому платить він вклади на конвенційний, народний і допоміжний фонди“.

Стор. 16 §15: Додати після слів „займе заступник“: „тільки на час тривання перероку. Після Конвенції заступник триває свої права як делегат в користь делегата, якого він був заступником“.

Стор. 17, §12: В третій стрічці згорі додати після слів „одержаних голосів“ по їх вибори, на випадок різниці голосів, відбувається друге голосування, яке вирішить черговість заступників“.

Стор. 19, §17, уст. 6): Додати в першій і другій стрічці по словах „найменше“: „на тиждень часу“.

Стор. 20 §19: в третій стрічці скреслити слова „урядовий Президій“, а на не місце вставити слова „Председник Конвенції, або його заступник“.

Стор. 23, §27: вставити другий уступ до т. а) після слів „буду іменовані“ додати: „на надрукованих балятах делегат повинен скреслити прізвища тих кандидатів, на яких він не бажає голосувати“.

Стор. 24 §27: в четвертій стрічці скреслити слова: „двох кандидатів на кожний уряд“ і на не місце вставити слова: „тих кандидатів на уряд, на яких він не бажає голосувати“.

Стор. 30 §37: скреслити останні слова цього параграфа (гл. „Зміни“) в 24 Конвенції з 1958-го року ст. 4 §37) і як йому може вказати головний председник або Головний Екзекутивний Комітет“.

Стор. 30 §38: Головний касир опрацює на кожний адміністративний бюджет УНСОЮзу і прикладає його до затвердження Головному Уряду УНСОЮзу на кожнорічному засіданні.

Стор. 45 §52: в дев'ятій і дев'ятнадцятій стрічці згорі змінити число два (2) на 3 (процентів відсотки).

Стор. 49 §59: додати такі нові класи забезпечення: часове забезпечення (терм.) на 10 років, до 55-го року життя; забезпеч

Анна Чопик долучується до внеску й доповнює його додатком, щоб таку телеграму вислати від президента Джона Ф. Кеннеді з цього приводу. Внески підтримали делегати Йосип В. Куземчак (113 В.) та д-р Олександр Соколинський (204 В.), а делегати прийняли їх через ампляцію.

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТ НАД ЗВІТОМ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ, ВІСНОВКІ А. ПАДОХА

Зараз по закінченні Г. Жереб'яка керму нарадами перебрала Іван Фліс і попросила головного секретаря д-ра Ярослава Падюху до слова, щоб він висловив у найпростішій формі й сконденсував сенс головних пропозицій Статуту Комісії, щоб в той спосіб оминати багато можливих запитів, на що було б зужито багато часу.

Д-р Ярослав Падюха висловив, що деякі пропозиції Статуту Комісії необхідно ухвалити, а є й такі, що їх можна було б залишити. Статутова Комісія запропонувала додати до Статуту, які яєно поставити у Статуті справу вибору делегатів і їх заступників, як також права й обов'язки та термін їх тривання так вибраних делегатів як і їх заступників. На стор. 20-й Статуту, в §-і 27-му надписано, що коли голосує, то має скреслити довір кандидатам на кожний уряд, а третього лишити. Але бувало й так, що нема аж трьох кандидатів на балюти, тому краще сказати, що треба скреслити імена всіх кандидатів, на яких не бажаєте голосувати. На стор. 30-й у доповіді, схваленому минулою Конвенцією було сказано, що Головний Секретар має робити те, що каже йому не лише Головний Екзекутивний Комітет, але також головний президент. Екзекутива і Статутова Комісія погодилася, щоб цю поправку до Статуту скасувати. На стор. 45, до §-у 58-го хочемо додати, щоб члени, які виплатили свої гроші, а які з оправданій Статуту не можуть бути зняті з посади, якщо заплатили 15 центів місячно на існуючі в нас фонди, мали всі права активних членів, щоб вони мали право голосувати при виборі відділових урядовців та делегатів і бути вибраними делегатами, чи урядовцями. На стор. 50-й є злий переклад і його треба виправити. На стор. 57-й, в §-і 73-му висловлюється те, кого можна зробити спадкоємцем. Дотепер спадкоємцем може бути батько, мати, брат, приятель і т. д. Ми не мали в Статуті т. зв. альтернативних спадкоємців. Напр. тепер не можна так визначити спадкоємця, щоб першим спадкоємцем була жінка, а альтернативним спадкоємцем були б діти, якщо жінка не пережила чоловіка. Це є в інтересі всіх членів. Також можна записати посмертне на Церкву і християнські інституції, але дотепер не можна було записати його на якусь іншу громадську ціль. Щоб це уможливити, пропонуємо дописати цю категорію можливих спадкоємців і на всі інші громадські організації. На стор. 70-й, в §-і 95-му і 96-му поширюється право Відділів вибирати собі на своїх зборах відділових урядовців, які потрібні для добра їх Відділів і успішної праці. Тому є пропозиція, що до статуту додати слова „і інших урядовців, якщо збори вважають їх потрібними для Відділу“. На стор. 71-й в §-і 96-му є постанова, яка каже, що урядовцем Відділу може бути лише той, хто є членом членом Відділу. До цього пропонується додати „за винятком урядовців новозаснованого Відділу“, бо це логічне, що в такому Відділі всі або майже всі члени, нові.

Головний секретар Падюха закінчив словами, що це всі ті речі, яку необхідно ухвалити в Статуті та на які, на його думку, кожний може сміло голосувати без ніякого сумніву.

СХВАЛЕННЯ ПОПРАВОК

Делегат Августин Рудик (435 В.) подав внесок, щоб усі пропозиції тут читали Статуту Комісії й висловили головним секретарем д-ром Я. Падюхом прийняти без довідки дискусії. Внесок підтримав Пилип Гарасимів (8 В.). Председник Конвенції адв. Іван Фліс висловив, що був позитивний внесок, який був підтриманий, щоб прийняти всі пропозиції реферату Статуту Комісії і комментарі д-ром Я. Падюхом, і підписав внесок під голосування. Внесок прийнято одностайно.

На цьому місці, пані Марія Демидчук (293 В.) просить слово у надзвичайній справі й інформує Конвенцію, що наспіла вістка про надіду пани Марії Малевської у Пінсбурзі, колишньої заступниці головного президента УНСОУ, й довголітньої Союзової дівки. Пропонує, щоб колишній містопредседник УНСОУ вислати побажання скорого відужання. Внесок підтримав Карло Сачко (153 В.). Внесок прийнято одностайно.

При цій нагоді головний президент Йосип Лисогор доінформовав делегатів, що наш делегат Семел Левинський, який захворів під час праці Вибірчої Комісії, серйозно хворий лежить у шпиталі та що Головний Екзекутивний Комітет уже телефонічно поінформовав його дружину про занедужання.

НОВІ ГРАМОТИ

Головний президент також забрав слово, щоб висловити дещо про заляпану нову грамоту т. зв. часового забезпечення. Як ця нова грамота мала б виглядати? Візьмемо приклад: Коли б оригінальна поліса була на 1,000 доларів, то її власник може бути на час десятих років дуже дешево забезпечений подвійно. У віці 20-х років додаткова вкладка від \$ 1,000 забезпечення вносила б усього \$ 4.04 на рік; за \$ 2,000 забезпечення у цьому випадку додаткова вкладка вносила б \$ 8.08. Коли б вл. „нижньої“ грамоти було 50 років, а він мав оригінальну полісу на \$ 1,000, то за доплату \$ 18.00 річно мав би другу тисячу дол. часового забезпечення. Подвійну суму часового забезпечення у цьому віці поруч з оригінальною грамотою на 1,000 дол. член міг би набутися за всього 36.00 доларів річної доплати і так був би забезпечений на 3,000 доларів. Ці грамоти „часового забезпечення“ ми видавали б лише на час 10-х років. По ульві десятих років член мав би лише оригінальну суму забезпечення і платив би оригінальні вкладки.

Друга нова грамота, що її Головний Екзекутивний Комітет має на увазі увести в ужиток в УНСОУ, це забезпечення від припадкової смерті або втрати частини тіла. Ця поліса забезпечувала б максимально до 5,000 доларів й була б вона дуже дешева. Ця поліса давала б привілей членства навіть тим її власникам, які не мають у нас грамоти забезпечення на життя іншого роду. Обезпечення це в віці від 16—40 років коштувало б всього 11.00 доларів, а у віці від 41—49 років всього 14.00 доларів за грамоту на 5,000 доларів.

Обидві ці грамоти були б видавані найдалі до 55-го року життя їх власників.

Д-р Богдан Левинський (361 В.) запитав, чи ця грамота на випадок смерті або втрати частини тіла була б лише в номінальній сумі 5,000.00 доларів, а друге питання таке: як власник такої грамоти втратить частину тіла, то процентово скільки він дістане відшкодування? Головний президент відповів, що така поліса була б тільки в номінальній сумі 5,000 доларів, а якщо ідеться про відшкодування за втрату частини тіла, то вони мусьть бути визначені у спеціальній таблиці.

Михайло Воробець (356 В.) запитав, чи можна було б підняти вік для вже існуючої класи подвійного забезпечення з максимуму 60 років життя до 65 років життя. Одержку відповідей від головного президента, що це вимагало б спеціальної підготовки й можна було б цю справу відповідно підготувати лише до чергової Конвенції. Треба багато речей перестудіювати, поки запровадити нову полісу.

Степан Ковальчук (361 В.) ставить внесок, щоб зреферовані тут головним президентом Йосипом Лисогором нові поліси прийняли й уповноважили Головний Екзекутивний Комітет увести їх в життя УНСОУ. Осип Машак (303 В.) підтримав цей внесок, а президент Конвенції піддав його під голосування і ствердив його одностайно прийняти.

ПРИВІТАННЯ ВІД ПЛАСТУ

В цьому часі на залу наряд прїдав д-р Осип Войчук, голова Головної Пластової Булави, й адв. Іван Фліс представив його Конвенції для зложення привіту. У своєму слові д-р Осип Войчук сказав:

„Пане Голово! Всесвітні Отці! Величчюнашні Делегати!

Уважаю для себе великою честю, що маю змогу привітати Вас тут на цих зборах найбільшій та найбагатшій українській установі у двох державах цього континенту. Широ вітаю Вас від найстаршої організації наймолодших наших людей, яка веде свою діяльність над вихованням молоді.

Від коли ми вступили на цей континент, ми відчували великий потенціал Українського Народного Союзу. Це не випадок, що в Головному Уряді Українського Народного Союзу засідають члени головного уряду Пласту. Вони найбільш успішні організатори Українського Народного Союзу. Пласт має аж вісім власних Відділів УНСОУ.

Із великим зуроченням пригадую 1947-й рік. Сотні тисяч української еміграції насилу оборонялися від насильної репатріації. Пласт хоче брати участь у світовому джемборе. Треба було заллати велику суму грошей за кожного учасника, а тут ми свіжі вигнанці й без фондів. Заплатили ми ці суми й узяли участь у джемборі лише тому, що десяти років тому, далеко за морями, знайшлися люди, які заложили громадську установу, якій на ім'я Український Народний Союз, вилуки яких виявляли так багато патріотизму. Задяки їм наші пластуни поїхали до Парижу, а дві тисячі доларів Українського Народного Союзу зробили тоді службу, що її не можна оцінити.

Ми не знали тоді, що таке Український Народний Союз. Не знали ми ані його урядовців. Але тепер ми знаємо, що це не лише велика фінансова установа, але й патріотична громадська організація.

Тепер ми уже знаємо й висловили своїх учасників на джемборі на власні кошти. В 1957 р. наші пластуни їздили до Філіппін і до Нью Делі в Індії. Це коштувало нам сім і пів тисяч доларів. Сьогодні як прихожий подякувати Вам за Вашу підтримку в критичний час і побажати Вам, щоб Український Народний Союз залишився тою патріотичною громадською установою, якою він досі був. Для того заложили його наші батьки.

ПРОДОВЖЕННЯ ЗВІТУ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

Бажаю повних успіхів у нарадах! Председник Конвенції адв. Іван Фліс подякував за привіт і за труди у вихованні молоді д-ров О. Войчука, та приступив до продовження звіту Статуту Комісії. Іван Скочилас, голова Статуту Комісії, поінформовав Конвенцію, що Статутова Комісія внісе на розгляд ряд резолюцій, в цій другій частині звітування та просить секретаря Комісії Євгена Машака, їх прочитати в українській мові, а англійську секретарку Комісії, Геновефу Жереб'як, по англійськи.

Євген Машака читав ось такі резолюції, пропонувані Статуту Комісії:

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ЧЛЕНІВ З ВИПЛАЧЕНИМИ ГРАМОТАМИ

Члени, які повністю виплатили свої гроші і з приводу віку чи інших статутуних причин не можуть придбати нової грамоти, можуть зберегти свої членські права, виплачуючи вкладки на допоміжний, народний і конвенційний фонди та передплачуючи офіційний орган УНСОУ, якщо вони були до цього раніше зобов'язані.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ДИРЕКТОРА УНС В КАНАДІ

1. Веручи до уваги можливість росту і розбудови УНСОУ в Канаді 25-та Конвенція УНСОУ рекомендує Екзекутиву УНСОУ призначити для справ УНСОУ в Канаді Директора Канадських Справ (по англійськи „Директор оф Канадскі Спрайс“ по українськи „Нешенал Ессівейшен“) УНСОУ.

2. Завданням Директора для Канадських Справ буде, а поручити з Екзекутиву УНСОУ:

- Заступати інтересам УНСОУ перед федеральною і провінційною владою згідно з вимогами канадського законодавства.
- Координувати працю УНСОУ на цьому терені.
- Виготовляти детальний план праці в Канаді.
- Підтримувати організаторів УНСОУової праці.

Діяльність Директора Канадських Справ проходить через існуючий Канадський Канцелярський УНСОУовий в Торонті.

3. В увазі на те, що ці завдання Директора Канадських Справ вимагають безперервного контакту з Екзекутиву УНСОУ, Конвенція рекомендує Головний Екзекутив УНСОУ запрошувати Директора Канадських Справ на наради Головного Екзекутивного Комітету, на цій самій базі як голову Контрольної Комісії.

Зразу після прочитання ідентичних резолюцій Статуту Комісії пані Геновефа Жереб'як в англійській мові.

Председник відкрив дискусію над запропонованими резолюціями Статуту Комісії. Першим до слова голоситься Юліян Павчак (158 В.) і запитав Статуту Комісію відносно запропонованого нею канадського директора УНСОУ та його участі в засіданнях Головного Екзекутивного Комітету. По-перше, які права мали урядовці, згадувані в резолюції, а саме голова Контрольної Комісії УНСОУ, голова Контрольної Комісії та канадський директор; дорядчі рішення? Висловлює він своє неогодження з тим, що в теперішній практиці голова Контрольної Комісії засідає разом з Екзекутиву та приймає участь у її рішеннях. Він має тільки контролювати. Натомість п. Ю. Павчак уважав, що головні ролі повинні б творити своє окреме тіло, очолюване власним головою, який повинен би брати участь у засіданнях Екзекутиву нарівні з головним редактором і канадським директором. Ці три урядовці повинні мати рішеннячі, а не лише дорадчий голос. В той спосіб Екзекутива рішала б у складі 8-ми осіб. По-третє, уважав, що було б доцільним збільшити число членів Головного Екзекутивного Комітету на сім членів. Четверте, було б вказаним обмежити час урядування членів Контрольної Комісії та головних радних до двох каденцій. На закінчення свого слова, Ю. Павчак ставить внесок, щоб прийняти всі резолюції Статуту Комісії так, як були читані, але вилучити справу канадського директора, бо вона вимагає ширшої дискусії. Внесок підтримав Григорій Степанік (336 В.).

Євген Машака висловив Ю. Павчаків, що голова Контрольної Комісії та головний редактор і без цієї резолюції беруть участь у засіданнях Головного Екзекутивного Комітету й Статуту Комісія хотіла лише зафіксувати існуючий стан. Рівнож нема нічого нового в справі Канади. Там існує „чіф ейджент“, який репрезентує УНСОУ перед канадськими урядовими чинниками. Отже, нічого нового, власне, нема. Пояснює, що всі справи в Статуту Комісії були вирішували не голосуванням, але узгодженням, бо її члени представляли для добра цілого Українського Народного Союзу й висловлювали своє особисте бажання, щоб члени обидвох теренів, тобто ЗДА і Канади діяли для добра УНСОУ.

Богдан Мельник (434 В.) зауважує, що вже кілька разів згадувано й на цій Конвенції канадські справи УНСОУ. Він уважав, що єдиний український Народний Союз і одні й однакові його члени. Тому уважав, що Конвенція повинна вивести такі рішення, які дали б змогу краще обслуговувати канадський терен. Буде добре, коли побільшимо число головних радних для Канади бодай до двох. Додати одного радного для Канади, а можна додати ще й для терену ЗДА одного.

Осип Бакай (430 В.) уважав, що представник Контрольної Комісії не може брати участі в засіданнях Екзекутиву, бо інакше не можна його самого перевірити. В цьому він підтримує Ю. Павчака.

Іван Скочилас, голова Статуту Комісії, висловив, що Статутова Комісія не давала внеску, щоб голова Контрольної Комісії брав участь у засіданнях Екзекутиву з правом рішенняного голосу.

Д-р Деніс Квітковський (175 В.) ставить внесок, щоб резолюції, запропоновані Статуту Комісією, прийняти без

ніяких змін. Апатос, щоб голосувати за встановленням позиції канадського директора, бо так вимагало добро Українського Народного Союзу. Очевидно, що канадських делегатів можна було б легко переголосувати, але з того могла б вийти тільки шкода. Канада має великий масив українського народу, який має своїх представників у канадському федеральному уряді, а також своїх сенаторів і членів нижчої палати Парламенту.

Володимир Борисевич - Бойд (94 В.) підтримує внесок д-ра Деніса Квітковського. В дискусії підтримав цей внесок ще д-р Богдан Левинський (361 В.) та Іван Васильшин (194 В.), як член Статуту Комісії. Після того, як головний президент Йосип Лисогор заперечував, щоб прийняти резолюції Статуту Комісії так, як вони були читані, включно з резолюцією про створення позиції канадського директора, делегат Юліян Павчак відкликає свій внесок.

Председник адв. Іван Фліс піддав внесок д-ра Деніса Квітковського (175 В.) під голосування та ствердив одностайно прийняти всі резолюції, що їх пропонує Конвенція Статуту Комісії, без ніяких змін.

ЗБІЛЬШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

Богдан Мельник (434 В.) повторив свою вже раніше висловлену думку про кращу репрезентацію в Головному Уряді членства УНСОУ в Канаді, на цьому місці ставити формальний внесок, щоб загальне число головних радних УНСОУ підняти з 12 на 14, а в цьому числі підняти мінімальне число головних радних з Канади з одного до двох. Свій внесок мотивує він також певними особливостями провінції Квібек у Канаді. Д-р Олександр Соколинський (204 В.) підтримав цей внесок.

В дискусії над внеском забирали голос: головний радний Богдан Зорич, Павло Дубас (471 В.) та Микола Дербуш (345 В.) й усі вони вказували на корисність такого рішення та підтримували внесок.

Председник Конвенції адв. Іван Фліс піддав внесок Богдана Мельника під голосування й після підтримки голосів ствердив його одностайно прийняти.

Пригадавши делегатам про залпкований бенкет, який має відбутися сьогодні увечері в цій самій залі, председник адв. Іван Фліс в 5-й год. доповоду, проголосив перерву в нарадах Конвенції до год. 8:30 ранку завтрашнього дня.

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

П'ятниця, 25-го травня 1962 р., о 10-годині.

Одинадцятку з черги сесій нарад 25-ї Конвенції Українського Народного Союзу відкрив о год. 8:30 вранці у п'ятому дні тривання Конвенції, тобто в п'ятницю, 25-го травня 1962 р., председник адв. Іван Фліс і поінформовав, що на порядку нарад є продовження ухвал статуту та резолюцій.

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТ НАД ЗМІНАМИ СТАТУТУ І РЕЗОЛЮЦІЯМИ

До слова голоситься Степан Ковальчук (361 В.) й, покликаючися на звідомлення головних урядовців і дискусію над зйтами, стверджує, що справа молоді в нас таки занедбана. Український Народний Союз колись узяв стипендії студентам, але ці стипендії були в дуже малих сумах, по 20-30 доларів, які мало що помагали студентам. У світлі того, що дісталися на Рідних Землях, завдання виховати молодь у національному дусі спала на нас, у першу чергу на батьків, але й громадська маса зобов'язана нести. Зважаючи, що в 185 мільйонів населення ЗДА припадає яких тодішніх мільйонів студентів молоді. У світлі цієї статистики, на 800,000 українців в ЗДА мало б припадати і 300 студентів, але чистих студентів, які не працюють. Цього роля пересічного стану можна досягнути тільки організовано, маючи відповідний апарат, а з того напевно була б значна користь і для Українського Народного Союзу. Тому ставить внесок, щоб в Українському Народному Союзі створити спеціальну комісію, яка займалася б цією справою, і зокрема допомагала студентській молоді стипендіями.

Д-р Богдан Левинський (361 В.) ще раз підкреслює, що справа молоді була однією з найважливіших тем дискусії на цій Конвенції. Апелос, щоб підтримати справу, яку тут підніс його передседник, бо УНСОУ це не тільки асесуаційне товариство, але й громадська та братська установа. Надаванням „ульовання“ стипендій можна було б притягнути молоді й вона залишилася б відтак у руках УНСОУ. В першу чергу треба заохочувати студентів, які студують, українською науку. Енциклопедія Українознавства, що її видає УНСОУ, це велика праця наших науковців. Але, що станеться, як цих, що цю енциклопедію писали, не стане між живими? Ми мусимо підготувати нові кадри українських науковців. Недавно канадський уряд дав дотацію молодому вченому, щоб поїхав до Лондону й написав історію канадських українців. Чи ми можемо одержати таку саму дотацію від уряду ЗДА? Чи, треба такі самі нам про це подумати? На це треба фонди і їх треба зібрати. Ми мусимо про це подумати. Апелос ухвалити відповідну резолюцію, яку приймає Комітет Стипендіального Фонду при Окружний Комітеті Відділів УНСОУ в Нью-Йорку, й подас в цьому сенсі формальний внесок.

Внесок негайно підтримали делегати Михайло Нич (397 В.), Адам Шадин (55 В.), Іван Грозинський (383 В.), Петро Сидієвич (11 і 41 В.), Еміль Грималей (375 В.), Микола Дербуш (345 В.) та Микола Степан (155 В.).

Председник відкрив дискусію над цією справою. До слова голоситься такі делегати: Песецький з Балтімор, Володимир Борисевич-Бойд (94 В.), д-р Михайло Пал (364 В.), Осип Голінок (245 В.), головний редактор Антін Драган, головний контролер д-р Володимир Гала, адв. Михайло Пізак, д-р Василь Вишванський (361 В.) та Юрій Карманін з (432 В.) Відділу.

Делегат Песецький ще раз підкреслює, що молоді треба присвячувати багато уваги. Із факту існування кількох окремих Відділів молоді вказує, що ми не забуваємо про молоді. Головний касир казав, що обізналися адміністративний та інші фонди, бо маємо багато молодих членів, які їх не платять. Це доказує, що УНСОУ молодий. Мусимо пам'ятати, що найбільшим чинником у вихованні молоді є рідний дім. Якщо цей рідний дім занедбав нашу молоді, то ніякі стипендії не допоможуть її врятувати. Із виступу тут між нами молодого Митрона Куріпаса видно, що в першу чергу, його батьки дали йому відповідний підстав й треба й висловити признання. Але, на жаль, є в нас батьки, які самі займаються громадською працею, а власних дітей яєсли не виховали. Іншими чинниками, які мають виховний вплив на нашу молоді, це Церква, школа, довідкіля. Головний президент сказав, що УНСОУ видає Енциклопедію Українознавства, але хто її буде читати й розповсюджувати поміж американцями, як не виховано нашої молоді? Але поданий тут прескт не розв'язує цього питання. Більше можна було б зробити через Фонд Катедри Українознавства. Студентська молоді має змогу діставати стипендії з урядових фондів або від різного роду стипендіальних фондів. Треба лише, щоб вона була поінформована про існуючі можливості та щоб успішно студіювала.

Борисевич (94 В.) підтримує внесок резолюцію, бо шкільні кошти високі й всяка допомога припадає. УНСОУ притягує її та затримує багато членів з молоді генерації.

Д-р Михайло Пал (364 В.) зауважує, що деякі делегати висловлюються так, немов би взагалі ніякої згоди не було діставати стипендії та немов би українська громада в цій ділячці нічого не робила. Тимчасом, в американських університетах вже працює чимало українських учених, з яких п'ять очолює катедри Східної Європи і з них не можна виключити й проблеми України. Краще було б признати, наприклад, три стипендії УНСОУ студентам, які студують проблеми Східної Європи, як роздирювати і так невеликі фонди між багатьох стипендістів. Коли б такі стипендії були видавані щороку, то це був би добрий початок і все нові сили виховувалися б і гуртувалися, навколо УНСОУ.

Осип Голінок (245 В.) підтримує резолюцію, бо це хорисна справа як для молоді так і для УНСОУ. Ми могли б створити Стипендіальний Фонд так, як існують у нас інші фонди й у той спосіб розв'язати важливішу проблему.

Ред. Антін Драган каже, що ми вже деякий початок маємо й підтримує внесок резолюцію, бо вона дає можливість розгорнути певну діяльність, якої в нас ніхто не робить. Сама концепція створення стипендіального фонду чи спеціальної комісії допомоги в студіях дуже добра. То правда, що тепер можна дістати стипендії з різних джерел, але про це треба інформувати нашу молоді й це треба комусь робити. Колись видавали з каси УНСОУ дрібні стипендії, по 25-30 доларів. Це правда, що з тим були зв'язані клопоти, але недавно сеньор української професури в Америці, проф. Грановський, при дуже святочній оазі пригадав, як 50-доларова стипендія УНСОУ відкрила йому шлях до студій, та що цієї стипендії УНСОУ він ніколи не забув і не забуде.

Д-р Володимир Гала інформує, що перед кількома днями в Пенсильванському університеті шість наших хлопців дістали дипломи закінчення студій української мови. Мисловне громадянство давало на ці студії стипендії, а в останньому році й УНСОУ дав одну стипендію. Цей вчинок УНСОУ значно причинився до популяризації доброго імені Українського Народного Союзу. Висловлюється за прийняттям резолюції, як також за приділення уваги думці д-ра Михайла Пала. Уважав, що цю справу найкраще передати до вже існуючої Культурної Комісії при УНСОУ, яку можна еяктуально ще доповнити новими членами, та завданнями якої було б устатити стипендіальну політику й диспонувати цими фондами.

Адв. Михайло Пізак (361 В.) стверджує, що ця справа хорисна й з цим усі погоджуються. Тому найкраще приступити до голосування над внеском. Уважав, що Конвенція наложила на Головний Уряд обов'язок зреалізувати постанови цієї резолюції, щоб усі бачили, що Батько-Союз не забуває про свою молоді.

Д-р Василь Вишванський (361 В.) вказує на факт, що ініціативу створення Стипендіального Фонду підніс 361-й Відділ, який намагався робити дещо своїми власними силами. Висловлює підтримку для внеску й уважав, що треба приступити до голосування над резолюцією.

Юрій Карманін (432 В.) висловлює думку, що така громадська установа, як Український Народний Союз, не може не уділяти стипендій. Треба щось у цій справі на цій Конвенції вирішити.

Внеском дещо д-р Богдан Левинський (361 В.) зауважує, що внесення ним резолюції порушує справу, яких не слід згадувати до самої справи збирання фондів і розподілення їх у формі стипендій. Вона має ширший характер. Погоджуюсь із вимогою адв. Михайла Пізаків й уважав, що з звідомленнях Головного Уряду на черговій Конвенції делегати повинні почути про реалізацію цієї резолюції. Відтак внеском дещо відчитує дещо змінений текст спільної резолюції своєї і С. Ковальчука. Й текст такий:

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ДОПОМОГИ СТУДЕНТОВИМ МОЛОДІ

Щоби у майбутньому забезпечити УНСОУові ще більший і постійний вплив членів з різного роду забезпеченнями, яких можна добувати передусім серед талановитої молоді і дітей теперішніх і майбутніх членів УНСОУ.

25-та Конвенція Українського Народного Союзу поручає Головному Уряду УНСОУ збирати статистичний матеріал та дослідити якнайкраще:

1. Сучасний стан зацікавлення цієї молоді нашими студіями, та можливість його значного збільшення на проміжні 4-ох найближчих років, як рівнож способи для більшого заінтересування молоді тими студіями.
2. Поміч в студіях для цієї молоді. Не є її потребу, доцільність, якість, вибір та форми фінансової чи дорадчого характеру.
3. Джерела фондів на позички та беззворотні стипендії і адміністрацію.
4. Можливість організування, при співпраці УНСОУ, добродійної установи, що збирала б та розділювала б фонди, призначені на допомогу членам УНСОУ у їх університетських студіях.

Залежно від результатів дослідів, Головний Уряд УНСОУ повинен прийняти такі засоби, що могли б якнайкраще причинитися до підвищення стану високої освіти серед молоді УНСОУ а тим самим потенційно скріпити його й надалі джерело допливу нових членів. Ці засоби можуть бути бодай провізоричного характеру, до вирішення усього проблеми на наступній Конвенції УНСОУ.

Дорадчим органом Головного Уряду УНСОУ буде „Комісія Допомоги в Студіях“, покликана до життя Культурною Комісією УНСОУ, що буде йому давати головні напрямки та факові інструкції, потрібні до виконання отих постанов 25-ї Конвенції УНСОУ.

Председник піддав під голосування та ствердив

нів; вже рішенням, що будемо вибирати 14 головних радних; число радних членів поділене на число головних радних, дає нам ключ для вибору одного головного радного. В теперішній ситуації один головний радний припадає на 14 головних радних, отже, якщо тепер нашого громадянства треба було б поділити на 14 менш-більш однакових округів із 3,360 членами УНСоюзу. Це буде справедливо й демократично. (Оплески).

Внесок О. Кушника підтримали делегати Ярослав Вазюк (175 В.), Микола Дербуш (345 В.) та Іван Підперигора (146 В.).

Предсідник відкрив дискусію над внеском О. Кушника. До слова голосували Микола Дербуш (345 В.) й висловлюється за внеском О. Кушника, бо така репрезентація в Головному Уряді була б, ліній репрезентації в Палаті Репрезентативів Американського Конгресу й вона дає б змогу всім округам бути присутніми в Головному Уряді. Без цього західні стейки не мають нікого в Головному Уряді. Уважає, що, як мусить бути об'язком" переведено в життя.

Головний предсідник Йосип Лисогір пригадує, що вже прийнято рішення, на основі якого буде створена Статутна Комісія для випробування нового статуту УНСоюзу. Нехай Конвенція дасть інструкції для цієї комісії.

Дмитро Поддипанець (434 В.) висловлюється про те, що серед делегатів існує неясність відносно прийняття вчорашнього дня поправки до Статуту в тому сенсі, що число радних піднесено до 14, а з них мінімум два має бути з Канади. Одні говорять, що це рішення вийшло в силу негайно по його прийнятті, а інші вважають, що це не відноситься до виборів Головного Уряду на цій Конвенції. Ставить внесок, щоб ця постанова забрала сили ще перед вибором Головного Уряду на цій Конвенції.

Предсідник адв. Іван Фліс заважає, що тепер ведеться дискусія над іншою справою.

Василь Остапчук (478 і 49 В.) висловлюється в тому сенсі, що він був переконаний, що вже на цій Конвенції буде вибрано 14 головних радних, а в тому двох із Канади.

Предсідник знову пригадує, щоб повернути до внеску делегата Олександра Кушника й насамперед прийняти рішення в цій справі.

Микола Дербуш (345 В.) вважає, що вже на цій Конвенції має ухвалити силу постанову Конвенції про піднесення кількості радних до 14, з яких повинно бути найменше два з Канади, а також внесок О. Кушника не можна відкладати на дальші чотири роки.

Володимир Борисевич-Бойд (94 В.) каже, що для росту УНСоюзу дуже потрібно такої системи вибору головних радних, як запропонував делегат О. Кушник, бо добре було б, щоб у кожній окрузі був член Головного Уряду, який там працював, б і допомагав секретарям відділів. Для скріплення цієї праці, а зокрема організаційної, було б добре піднести кількість головних радних, які і так не є пратними урядовцями, може навіть і до 50.

Іван Чопко (74 В.) заважає, що йому неясно, чому вибір 14-ти головних радних має бути відкладений на чотири роки. Відділи вибирають делегатів на Конвенцію, щоб прийняти рішення та вводили їх у силу відразу, а не ждали аж так довго, з чого може бути шкода для УНСоюзу.

Делегат Роман Чорнобиль (437 В.) просить, щоб присутні до голосування, після чого Олександр Кушник повторює свій внесок, щоб усім делегатам було ясно, над чим будуть голосувати.

Микола Дербуш (487 В.) ставить свій, дещо змодифікований внесок: делегата Олександра Кушника в тому сенсі, що вибирати з округ не тільки головних радних, але й головних контролерів. На кожних 12,000 членів вибирати одного головного контролера, а на кожних 6,000 членів одного головного радного, Миколою Калба (226 В.) підтримує цей внесок.

Богдан Зорич заважає, що внесок передбачає, щоб вибирати одного головного радного від 6,000 членів повертас в Канаді до теперішній стан. Вважає, однак, що він не має застерігати до того, щоб цей принцип застосувати до терену ЗДА, але цього не можна примінявати до Канади, бо в жалкій провінції нема 5,000 членів. Канада має 7,500 усіх членів УНСоюзу.

Заявляє, що канадські делегати вірили, що збільшення загальної кількості головних радних до 14, а канадських головних радних до 2-х увійшло в силу зараз по прийнятті відносної постанови, отже вже на цій 25-ій Конвенції.

Внесок О. Кушника заявляє, що, подаючи внесок, він не мав на увазі стосувати той принцип для терену Канади. Адв. Микола Пізак (361 В.) заважає, що сама думка внеску делегата О. Кушника добра, хоч вона й вимагає докладного обміркування. Треба цю резолюцію ухвалити й передати її до Статутної Комісії, яка буде працювати над новим Статутом УНСоюзу. Навіть як він ухвалено було, щоб поділити членство на округи й вибирати головних радних з поодиноких округ, то це неможливо перевести в життя на цій Конвенції, бо Виборча Комісія вже має готові листи кандидатів, щоб Вам дати до голосування. Коли б упроваджувати в життя вже на цій Конвенції, то треба було б починати вибори Головного Уряду назово. Резолюцію О. Кушника передати до Статутної Комісії, яка буде діяти аж до 28-ої Конвенції, нехай вона розгляне докладно.

Предсідник Конвенції адв. Іван Фліс заважає, що таких важливих речей не можна робити на коліні. Краще так важку справу передати Статутній Комісії, нехай вона її докладно простудіює. Конвенція вже зобов'язала Головний Уряд прийняти в наслідок проєкту Статуту УНСоюзу на наступний Конвенції.

Головний наслід Роман Слободян інформуює, що справа представництва в Головному Уряді від округ не нова. Уже в 1929 р. Статутна Комісія пропонує була проєкт, включено з тим, що вже поділяла була відділи на дистрикти. Але Конвенція цей проєкт відкинула, а внесла додаток до Статуту з вимогою надавати назву стейту, з якого походить кожний кандидат, на виборчих бюллетенях.

Головний радний Ярослав Гук вважає, що постанова про вибір 14 головних радних замість 12, як це було досі, вже увійшла в силу й делегати повинні вибрати вже на цій Конвенції 14 головних радних. Радних потрібно більше, бо треба більше працювати.

Пилип Гарасимів (8 В.) каже, що не всі делегати з головними радними, але всі вони можуть заступати УНСоюз на місцях, і то без спеціального уповноваження Головної Екзекутивної, які в місці нема головних радних ані інших головних урядовців.

ВІСНОВКИ НЕПОРОЗУМІННЯ

На цьому місці, головний предсідник Йосип Лисогір звертається до Предсідника Конвенції з проханням, щоб зразу повернути до справи, що її вже порушив був О. Іван Гундик на цій сесії, та попросити до слова заступника головного предсідника Степана Куропаса, який був тоді в стром на бенкеті, а відтак знову О. Івана Гундика. Предсідник погоджується і просить Степана Куропаса до слова.

Слово Степана Куропаса: Під час вчорашнього бенкету стала дуже неприємна справа. І вам, і мені дуже прикро, що так сталося. Вам може здаватися, що гостийстер поповнив нетяг. Я стою перед вами й почувався невинним.

Пані й Панове! Вчора ми були об'єднані не лише фізично, але й духовно. Із нами були високі Достоїнства наших Церков і як брат із братом обмінялися. Цей світлий момент назавжди залишиться в історії Українського Народного Союзу. Ми трактуємо наші Церкви однаково. Хто як хто, але Український Народний Союз хоче співпраці з нашими Церквами.

Ми мали в програмі, узгоджений з усіма промовцями, плян, що Високопреосвященний Архископ Мстислав промовить першим, бо він є старший рангою і віком. Архископ Мстислав мав вголосити довшу промову й ми хо-

тіли попросити його до слова перед сенатором Джавітсом. Ми хотіли раніше закінчити виступи дітей. Тим часом сталося так, що Преосвященний Єпископ Шимонюк у певному часі передав записку, що за п'ять мінут він мусить відійти. Тому ми попросили його до слова. А тому, що з ним відходили й священники, які були в його асисті, то треба було і їх представити. Кажуть, що Архископ Мстислав чувся цим дітшиним і відійшов. І головний предсідник, і д-р Кайт-ковський, і мій приятель Ткачук пішли перепрошувати, але він відійшов.

Пані й панове! Український Народний Союз — це найбільша православна організація! Український Народний Союз — це найбільша католицька організація. Вільна від усіх інших серед нас українців. Все, що сталося, сталося без жадної злої інтенції. І ми дуже жаліємо з цього приводу. Виринула думка, щоб ми звернулися до Високопреосвященного Архископа Мстислава й попросили його, щоб промовив до нас на цій Конвенції в залі. Я пропоную, щоб Президія Конвенції це виконала.

Предсідник попросив до слова О. Івана Гундика (342 В.), який заявив: "Я не виную в нічому пана Куропаса. Ми знаємо його з дописів у „Свободі". Він ставиться до нас, православних, об'єктивно. Я лише бажав, щоб не було винув дискримінації. В українському народі за залізною заклоною є єдність. Батько-Союз має лише рідних дітей, а рідних дітей трактують однаково. Я прихильно до пропозиції пана Куропаса й пропоную, щоб оформувати делегацію, яка в цій справі звернулася б до ВПресо. Архископа Мстислава.

Іван Геврик (445 В.) ставить формальний внесок, щоб по слові О. Івана Гундика замкнути дискусію над цією справою. Внесок підтримали Володимир Березан (114 В.), д-р Денис Кайтковський (175 В.), Степан Ковальчук (361 В.) і Дмитро Якімівський (345 В.). Предсідник піддав внесок під голосування і ствердив його прийняття. Зараз же Предсідник Конвенції адв. Іван Фліс найменував від імені Президії Конвенції делегацію в такому складі: О. Іван Гундик, О. Микола Федоренко, О. Павло Дармоць, Степан Куропас, д-р Денис Кайтковський та Володимир Косар. Найменування делегації прийнято оплесками.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ

Предсідник адв. Іван Фліс проголосив поворот до дискусії над внеском О. Кушника відносно системи вибору головних радних. Внескодавець О. Кушник заявляє, що він не мав на увазі примінявати запропоновані ним методи вибору головних радних уже на цій Конвенції. Радше бажав він, щоб була прийнята резолюція в цьому напрямі та щоб вона була передана до Статутної Комісії, яку Головний Уряд створює по Конвенції, а вже вона опрацює деталі відносно розподілу відділів на округи і т. п. й на 26-ій Конвенції пропонує конкретну пропозицію.

Володимир Березан (114 В.) висловлюється проти внеску О. Кушника й зовсім не вважає, що потрібно число радних підносити. Радні повинні в першу чергу дорядкувати Головному Екзекутивному Комітетові в різних справах УНСоюзу, а на місцях існують, поза відділовими урядовцями, Окружні Комітети, які повинні вести працю.

На цьому місці Юлія Павчак (361 В.) поставив внесок, щоб замкнути дискусію над внеском делегата О. Кушника, а Іван Геврик (445 В.) цей внесок підтримує. Внесок на замкнення дискусії прийнято одностайно.

Предсідник висловив зміст внеску О. Кушника в англійській мові й піддав його під голосування. Внесок прийнято одностайно, при одному голосі проти.

Делегат Павло Дубас (471 В.) звертає увагу на постанову 1-у 141-го Статуту УНСоюзу, яка звучить так: „Поправки, які не інакше не постановлені, аходять у життя негайно після того, як наступав по Конвенції". Справу збільшення числа головних радних із 12 на 14 треба наважити ще перед виборами Головного Уряду на цій Конвенції.

Богдан Мельник (434 В.) подає формальний внесок, щоб прийняти вже цю Конвенцію на його внесок резолюцію про збільшення числа головних радних із 12 на 14, з яких щонайменше двох має бути з Канади, увійшла в життя негайно, тобто ще перед виборами Головного Уряду на цій Конвенції. Внесок підтримали делегати Володимир Березан (114 В.), Богдан Ластовенський (184 В.), Михайло Ніч (397 В.) та д-р Богдан Левницький (361 В.). Внесок прийнято при одному голосі проти цього.

Д-р Богдан Левницький (361 В.) заважає, що комісійне голосування вже відбулося, кандидати на головних радних номіновані, а бюллетні Виборчої Комісії вже готові. Треба з'ясувати, чи на бюллетні є досить кандидатів, головні чи є бою двох кандидатів із Канади. Предсідник інформуює на підставі записок секретарів Конвенції, що на бюллетні є 36 кандидатів на головних радних, а в тому двох з Канади в особах Богдана Зорича та Богдана Мельника. Після цього з'ясування, д-р В. Левницький ставить формальний внесок, щоб Конвенція затвердила бюллет, зокрема його частину про головних радних, без змін так, як кандидати були номіновані в першому голосуванні. Внесок підтримали Володимир Борисевич-Бойд (94 В.), Микола Хомин (484 В.) та Іван Антунчук (161 В.). Перед приступленням до голосування предсідник адв. Іван Фліс звертається із запитом до делегатів із Канади, чи вони приймають тих двох кандидатів, які вже є на бюллеті, чи, може, бажать доповнення. З боку канадських делегатів не було жадного протесту, а тому Предсідник проголосив їх згоду. Після цього піддав Предсідник внесок д-ра В. Левницького під голосування і ствердив його одностайно прийняття.

Цю нагоду використовує Предсідник Конвенції, щоб заявити, що на Конвенції нема офіційної листи кандидатів на головних урядовців, а всі ті листи, які делегати знайшли на своїх крилах, це приватна справа тих людей, які їх розповсюдили.

На залу наряд повернула делегація, яка мала контактуватися з Архископом Мстиславом і попросити його прийти на Конвенцію й сказати до неї своє слово. Предсідник попросив її речника, О. Миколо Федоренка, до слова, який повідомив, що делегація розмовляла з Архископом Мстиславом, запросила його на Конвенцію і він пообіцяв, що з приємністю прибуде на Конвенцію в год. 3-ій по полудні. Від себе додав О. Федоренко, що він дуже задоволений, що справа поладована. (Оплески).

Головний Секретар д-р Ярослав Падох, поклікуючись на святочне відзначення заслужених союзців, заважає, що під час роздачі не було прийнятого делегата Василя Гасія (204 В.), якому призначено пропам'ятку табличку. Сьогодні є привітання його доньки й Головного Секретаря з Головним Предсідником вручили відзначення на її руки замість перешкодженого батька. Рівнож відзначено пропам'ятку табличкою додатково головного контролера Петра Пушля, якого 27 нових аплікацій щойно наспіло до головної канцелярії. (Оплески).

Головний предсідник Йосип Лисогір інформуює делегатів про стан хвороби делегата Семена Левницького, який лежить у Ст. Клер Госпіталі. Ного стан здоров'я задовільний і можна його відвідувати від 11 год. ранку до пізнього вечора.

Адв. Михайло Пізак (361 В.) подає внесок, щоб вислати йому від Конвенції побажання скорого та повного выздоровлення. Внесок прийнято оплесками, а Предсідник проголосив, що це бажання делегатів буде негайно виконане.

Предсідник просить представників Статутної Комісії продовжувати своє звітлення. При цьому же раз висловлює, як треба розуміти терміни „резолюції" та „рекомендації". Резолюції мають зобов'язуючу силу для Головного Уряду, а рекомендації це справи, які Конвенція доручає Головному Уряду розглянути й увести їх у життя тоді, якщо він уважатиме це можливим і корисним для УНСоюзу.

Від Статутної Комісії забрав голос П. голова Іван Скочильска й заважає, що всі резолюції, які Статутна Комісія мала, вже були зреферовані й прийняті, а тепер Статутна

Комісія внесе на прийняття певних своїх рекомендацій. Член Статутної Комісії, делегат 194-го Відділу Іван Васильшин, читає текст рекомендацій від Комісії, а саме:

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОНВЕНЦІЇ

Статутна Комісія розглянула пропозиції й пропозиції Відділів УНСоюзу, Окружних Комітетів і членів УНСоюзу і на тій основі подає Головному Уряду та Головному Екзекутивному Комітетові такі рекомендації:

1. В культурних справах

1) Рекомендуюмо скріпити діяльність Культурної Комісії УНСоюзу, а зокрема присвятити більше уваги культурно-освітній праці Відділів УНСоюзу. Відділам УНСоюзу рекомендуємо організувати гуртки хорного й драматичного мистецтва, національних танків та курсів українознавства і допомогу при утворенні українознавчих кафедр при місцевих університетах;

2) Рекомендуюмо Екзекутивні та Відділи УНСоюзу підтримувати в міру можливостей молодіжні організації, зокрема виховних, спортивних і мистецьких;

3) Рекомендуюмо створення стипендіального фонду УНСоюзу для допомоги в студіях українських студентів, зокрема для тих, що студіюють в університетах українознавства, політичних науки і журналістики;

4) Рекомендуюмо задержати на майбутнє, введені в 1961 році, грамоти з портретом Т. Шевченка, патрона УНСоюзу.

II. В допоміжних справах

5) Рекомендуюмо збільшити дивіденду, зокрема членам, які є в УНСоюзі понад 40 років;

6) Рекомендуюмо уділювати членам УНСоюзу можливо більший опуст в оплатах за публікації в Союзі;

7) Рекомендуюмо в майбутньому присвячувати належну увагу справі допомоги старим членам і інвалідам;

III. В організаційних справах

8) Рекомендуюмо Головному Уряду УНСоюзу, в порозумінні з актуаріями, перевести ревізію вкладок і поробити в них потрібні зміни;

9) Рекомендуюмо Головній Канцелярії УНСоюзу при висилці чеків на виплати померлого подарати водночас розрахунок усіх відтінків, якщо чек не є доставлений на повну суму забезпечення;

10) Рекомендуюмо Головній Канцелярії УНСоюзу зібрати збори підписів урядовців Відділів УНСоюзу, а зокрема предсідників та секретарів, щоб могли в потрібі їх порівняти з підписами на аплікаціях про посметні виплати й так уникнути матеріального завірення підписів на цих аплікаціях;

11) Рекомендуюмо дослідження можливості бондування секретарів Відділів на відповідні суми;

12) Рекомендуюмо прослідити можливості та доцільність задержування, на бажання членів, дивіденди на сплату їх грамот або збільшення їх резерву;

13) Рекомендуюмо прослідити можливості та доцільність сполучення померлих фондів для відділів дорослих членів і молоді в один спільний фонд;

14) Рекомендуюмо виготовлення членських викирок для дорослих членів УНСоюзу — для членів тих Відділів, які цього вимагають;

15) Рекомендуюмо продовжувати збіркові акції на будівлю пам'ятника Т. Шевченка, а зокрема П. заставляючи по всіх Відділах УНСоюзу;

16) Рекомендуюмо, зважаючи на урядові постанови й резолюції попередніх конвенцій і Головного Уряду УНСоюзу, продовжувати заходи для злуки всіх українських братських організацій.

ДИСКУСІЯ НАД РЕКОМЕНДАЦІЯМИ

Англомова секретарка Статутної Комісії, Генсефа Жеребняк, перечитала ці рекомендації в англійській мові.

Предсідник Конвенції відкрив дискусію над запропонованими Статутною Комісією рекомендаціями. До слова голосували головний предсідник Йосип Лисогір і звертає увагу делегатів на його рекомендації в записі, на стор. 20-ій, зокрема відносно справи злуки Українського Робітничого Союзу з Українським Народним Союзом.

Головна радна адв. Анна Чопик запитує, по-перше, чи членів Українського Робітничого Союзу в випадку злуки мусить б платити за „Свободу" та по-друге, яке місце мали б займати жінки в уряді злученого Союзу? Головний предсідник І. Лисогір відповідає, що відносно представництва жінок в Головному Уряді Статут УНСоюзу був би базою, а справа „Свободи" це чисто технічна справа.

Юлія Павчак (158 В.) висловлюється за прийняття рекомендацій Статутної Комісії так, як вони були читані й Васильшиним і п. Жеребняк, без довшої дискусії, крім справи злуки двох чи більше Союзів, яка вимагає окремої уваги. Ставить у цьому сенсі формальний внесок, що його підтримує Степан Ковальчук (361 В.), як також д-р Атанас Слосарчук (174 В.).

В дискусії над внеском Ю. Павчака забрав слово головний предсідник Йосип Лисогір й заявляє, що Головний Екзекутивний Комітет мусить мати рекомендацію Конвенції, щоб міг узагалі вести якісь розмови на тему злуки з іншими братсько-запозомовими Союзими. Одною з важких справ до поладовання є справа обов'язків членів кожного Союзу в новому об'єднаному Союзі. Не можна накладати додаткових обов'язків на членів.

Іван Скочильска, голова Статутної Комісії, заважає, що рекомендація Статутної Комісії відносно злуки братсько-запозомовими Союзими має ширшу базу. Вона не говорить про саку злуку УРСоюзу з УНСоюзом. Для ясності це раз перетисну точку 16-ту рекомендації Статутної Комісії.

Делегат П. Пироганич (283 В.) ставить внесок, щоб рекомендації Статутної Комісії прийняти без змін так, як вони були тут читані. При цьому заважає, що цей внесок треба поставити під голосування першим, бо влястов, він лише підтримує внесок Статутної Комісії, який був першим. Цей внесок додатково ще підтримає Микола Ткачук (114 В.).

Предсідник адв. Іван Фліс піддав внесок делегата П. Пироганича, щоб прийняти всі рекомендації Статутної Комісії без змін, і по підрахунку голосів ствердив його прийняття великою більшістю голосів. Тому внесок Ю. Павчака вже не піддава на голосування.

ПІДГОТОВКА ДО ВИБОРІВ: РОЗДАЧА БАЛЮТІВ

В год. 11:25 перед полуднем, Предсідник Конвенції адв. Іван Фліс інформуює делегатів, що на залу прибула Виборча Комісія з готовими до голосування бюллетенями для вибору Головного Уряду. На основі спеціальної ухвали Конвенції, вже тепер заряджує приступлення до вибору Головного Уряду УНСоюзу. Тому заряджує наступне: 1) всяка агітація на залі від тепер заборонена; 2) всякі агітаційні летючки позвартати із стін залі; 3) дверки просить увізвати всіх делегатів на залу й зачинити двері; 4) якщо для делегатів щось неясно, звертатися до Виборчої Комісії.

Адв. Михайло Пізак (361 В.) заявляє, що він проти того, щоб не можна було вести жадної агітації на залі. Як Виборча Комісія провірить, чи делегати говорять між собою про вибори чи про щось інше. Рівнож вважає, що нема чого зривати із стін інформаційного матеріалу про кандидатів членів Головного Уряду. Натомість, треба було подбати про можливість заховання таємності голосування, а це можна зробити тільки тоді, якщо були б спеціальні будки до диспозиції.

Предсідник пригадує делегатам, що вибирається одного Головного Предсідника, одного Заступника Головного Предсідника, одну Заступницю Головного Предсідника, одного

Головного Секретаря та одного Головного Касира; тому на бюллетні треба виписувати всі імена кандидатів, крім того одного кандидата на кожний із цих урядів, на кожного делегата хоче голосувати. До Головної Контрольної Комісії вибирається 5 членів; на бюллетях треба виписувати імена тих кандидатів, на яких делегат не хоче голосувати, однак він може голосувати тільки на 5 кандидатів, а якщо залишити на бюллетні більше п'яти кандидатів на головних контролерів не викресленими, тоді та секція бюллетю буде ухиленна. Подібно з виборами головних радних. Вибирється 14 головних радних, з яких два будуть із Канади. Тут найбільше число кандидатів, яких імена залишаються невикресленими на бюллеті може бути 14. Якщо на бюллеті буде більше невикреслених імен, тоді та секція бюллетю буде ухиленна.

В год. 11:30 перед полуднем, проголосивши початок наради пополуднєвої сесії тощо на 2-гу годину, передав керму балютуванням голови Виборчої Комісії Миколою Бобочкою (102 В.), який зарядив спосіб роздачі бюллетів і владання їх до урні в його особистій приватності. Тим самим голосуванням бюллетенями закінчено цю одностайну з черги сесію наради.

ДВНАДЦЯТА СЕСІЯ

П'ятниця, 25-го травня 1962, по полудні.

Дванадцятку з черги сесію наради 25-ої Конвенції Українського Народного Союзу відкрив предсідник Конвенції адв. Іван Фліс о год. 2-ій по полудні в п'ятую дію тривання Конвенції, тобто в п'ятницю, 25-го травня 1962 р. й поінформував, що на порядку наради є продовження звітлення Конвенційних Комісій.

Від Пресової Комісії до слова зголосився П. англомовний секретар Мирон Куропас (423 В.), поінформував делегатів про те, що Пресова Комісія виготовила на щотижневий годину інформацію про участь делегатів у Конвенції для місцевої преси делегатів. Ця пресова інформація так виготовлена, що потрібні лише вставити ім'я та прізвище делегата й по повороті додому вислати до місцевої газети.

Представник Пресової Комісії узяв кожного делегата використати цю нагоду, щоб передати до преси деякі інформації про Український Народний Союз і українську справу взагалі.

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТІВ І УХВАЛ

Предсідник проголосив продовження дискусії та ухвал нових резолюцій і рекомендацій.

Іван Скочильска (397 В.) забрав слово й у вступі заявив, що горитиме від себе, як делегат, а не як голова Статутної Комісії. Зразу ж ставити формальний внесок такого змісту: „Доручити Головному Уряду Українського Народного Союзу організувати дві окремі референтури, а саме: організаційну та фінансову". Мотивує потребу організаційної референтури тим, що в УНСоюзі є не 82,000 членів, а 82,000 поліс, а між ними є різниця. В діяності УНСоюз має лише біля 60,000 членів; зсього яких 7% українців у ньому організовані. Праці в терені є дуже багато, а тимчасом навіть „Факти про УНСоюз" були випрацьовані ще покійним Дмитром Галичником.

Нема достатньої контролю над відділами (Шаб) не наладити, потрібно відбудувати подальші, а вони потрібні, бо треба підняти кваліфікацію відділових секретарів і інших урядовців. Ця праця в УНСоюзі доволі значуща. Навіть деякі головні радні дозволяють собі на те, що у випадку фінансових злих у них будуть злики. Тому пропоную, щоб створити організаційну референтуру УНСоюзу.

Другий відділ фінансовий УНСоюз розробляє. УНСоюз досі працював без бюджету. Навіть Головна Контрольна Комісія не вірить, що бюджет можна створити. Це є новість. Але для характеристики господарки навести б кілька прикладів: моргелкова господарка така, що нема ніякої напівраціональної системи, без якої годі вести справу по устатку. Сам голова Контрольної Комісії вказує на значні втрати УНСоюзу із-за браку відповідної господарки в цьому відділі. Безбюджетова господарка доведє до того, що навіть ті міліяні долари доводило до „Свободи". Така безбюджетова господарка не може далі продовжитися. Треба опрацювати чотири-п'ять ліній, як найкраще господарити 28-мільйонним майном УНСоюзу.

Іван Телюк (414 В.) підтримує внесок Івана Скочильска

журналу церкви. Триво, коли в справі загально-національного значення, мені здається, що ієрархія Українського Церковного Союзу б бачила, де вони діють. Вчора це зазначувалося. Я пишу, що вчорашній день буде записаний не лише в світлих історії Українського Народного Союзу, але й української Америки.

Ми маємо бути ближче до народу. Якщо ми, єпископи, не будемо знати тих процесів, які відбуваються в нашому народі, — то ми не будемо мати на них своїх поглядів. І чим ми не потребуємо їх більше відчувати, їх ближче пізнавати? Лише тоді, коли будемо з ними, які ці процеси творять і їх реалізують, ми виробимо собі на них свої погляди.

Я хотів торкнутися ще однієї речі, яка до певної міри викликає дискусію: це релігійний диспорд. Він не зникає, це механізм. Це не залежить від ієрархії Українського Православного Церковного Союзу, від Української Католицької Церкви. Коли говорять про об'єднання, то цілий світ шукає єдності. Християнство шукає єдності, а не розколу. І до того дійде, до більшого об'єднання.

І вчора, і сьогодні я прибув тут до вас не лише із милого обов'язку і не лише тому, що я одержав запрошення від мого приятеля, головного підприємця УНСОУ Юліана Лисогора. Роблю я це і з доручення нашого Митрополита Іоанна від того, щоб підтримав глибоке зрозуміння ролі Українського Народного Союзу для всієї нашої національної спільноти. Приходжу також із пошаною схиливши голову перед могутнім доробком Українського Народного Союзу, бо ж Український Народний Союз це не лише харитативно-асоціативна організація. Я не знаю, яка інша організація може похвалитися таким творчим зусиллям. І щоб цей доробок підкреслити, я ось тут.

Ваше членство у нас, що організація існує для нього, а не члени існують для організації. Але кожна організація, окрема українська, що живе боліми і радощами свого народу, на чолі ставить високі цілі, які від початку були в Українському Народному Союзі: служити Богові й Українському Народу. (Оплески).

І коли я дивлюся на життя людей, то часто бачу, що чим більший доробок, тим більший спокій, то тим більше дехто байдуже до ідей, що їх проповідує та чи інша організація. Я питаю себе: скільки членів нашої Церкви зложили на пам'ятник Тарасові Шевченку? А скільки членів Українського Народного Союзу зложили на нього? Не до всіх, а багатьох можна поставити питання: скільки таких членів, які гордіться тим, що належать до Українського Народного Союзу, але не дуть за прикладом його основоположників? Скільки з них замовляють Українську Енциклопедію, або англійську Енциклопедію Українознавства. Є й такі, що можна до них стосувати слова євангельської притчі: легше верблюда перейти через вушко голки, ніж покласти в Царство Небесне. І наша народна мудрість каже: „Срібло та злото таке чоловіка в болото“, або приповідка: „Тяжко у діда ладувати дітвату“. Людська натура дуже химерна. Як каже наша народна приповідка: „Родила мама, а не приймала йма“.

При нагоді таких збірень, як оце тут, треба підняти заслуги організації, і тому я кличу до членів Українського рідного Союзу.

Дивлячись на вашу працю, хотілося б дуже багато сказати.

Мої Дорогі! Я прийшов вас щиро вітати. Але чого наша Конвенція зробила мені клопіт? Цілком правдивий клопіт. Нашим священникам, нашим делегатам. Як? Спеціально ми були об'єднані для обговорення дискусій з Дієцезією. (Показує примірник на чистоті розмовного листа, якого зміст спеціально був скерований проти Високопреосвященного Архiepіскопа Митрополита Української Католицької Церкви Кип Амброзія Семашиня, ЧОБВ, та заступника головного підприємця Українського Народного Союзу Степана Куропаса). Конвенція дала до 7-ї статті. До наших священників вислано це масово. Я його розшифрував одразу. Для мене було ясно. Я пізнав, що це мої старі, знайомі посли. Може не самі особисто, але з їх доручення. Я пізнав у ньому стиль Мельничука, Бєлєва і ін. лівих спеціалістів у проповіді.

На жадних загально-національних конвенціях ми не робимо жадної політики. Ми на своїй шкурі відчули партійні розбрати. Ми розуміємо, що до тих організацій, які мають великі цілі, ми не можемо підходити з точки погляду партійних чи релігійних різниць.

По що нам зробили клопіт?

Є це одна річ: своїх вартостей часто не доцінюємо, а чуже хвалямо. І швидко тоді, коли вороги починають нас бити, то швидко тоді ми об'єднуємося й починаємо розуміти, що наша організація цю варту. Ця провокація зроблена Москвою. Але це призначення великої праці, що П Український Народний Союз сповнив на службі своєму народові та своїй батьківщині.

Працюйте з успіхом. Хай провід Українського Народного Союзу мар силу, яка походить від Бога; нехай россою, водою далі стелиться шлях розвитку Українському Народному Союзу.

Ще одне. На протязі дванадцятих років моєї праці в Америці мені доводилося бути багато в контакті з Українським Народним Союзом. Крім моєї постійної співпраці з покійним Дмитром Галичином, найбільше мені відомий був пан Слободян, людина дійсно соборницького наставлення. Для 1-го жовтня 1961 р. зараз по його промові в Бавенд Бруку, як ми ставили хрести на Церкві - Пам'ятнику, що П пан Слободян виготовив зараз по губернаторові Вільямсові, я мав можливість пізнати його соборницьке наставлення. Мав я можливість мати контакт у останньому часі з паном Йосипом Лисогором. Я при цій нагоді прошу прийняти від нашої Церкви: „Спаси Вас, Боже“. Я був би не в порядку, коли б не задавав нашу співпрацю з паном редактором Драганом.

Спаси Вас, Боже“.

Предсидник Конвенції адв Іван Фліс подякував Архiepіскопа Мстислава в імені всіх делегатів за слово, яке делегати нагородили похвалою оплесками.

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТ НАД ВІСКОМ: СПРАВА РЕФЕРЕНТУР І БЮДЖЕТУ

Повертаючись до дискусії над внеском Івана Скопчилья, предсидник попросив висловитися повторно його, щоб пригадати делегатам зміст. Делегат І. Скопчилья повторив свій внесок, а саме: створити в УНСОУ дві окремі референтури, організаційну та фінансову. Делегат Іван Телюк (414 В.) поновив підтримав внесок, до чого долучився Іван Попович (102 В.).

Слово в дискусії забирає заступник головного підприємця Степан Куропас і заважає, що всі внески для добра організації дуже важкі, але вискодавець повинен був більше розробити свій внесок, представити нам образно, як мають виглядати кожна з пропонованих нам референтур. В Українському Союзі організаційна референтура була створена. Тим референтом був д-р Ярослав Падох, але на останній Конвенції вибрано його головним секретарем, і від того часу такої референтури нема. Для добра організації добре було б подумати про таку референтуру. Також про фінансову. В нас є багато делегатів, які думають, що без фінансової бюджетної організації не може жін працювати. УНСОУ ніколи такого бюджету в минулому не укладав. Як його не було 25 чи 60 років тому, то це не значить, що й тепер його не треба. Але треба було б подати сконкретизовані думки, тому прошу делегата Івана Скопчилья розробити свій внесок подібно до його, бо життя УНСОУ вимагає здорових реформ. Тому варту було б перевести дискусію над цими справами. (Оплески).

Іван Іванчук (423 В.) заважає, що й він не стоїть на становищі, що таких референтур не треба, але вискодавець повинен був представити план кожної референтури. Організаційна референтура є в компетенції головного секретаря. Нехай він дістане працівників і випле їх у терен. Подібно є з фінансами. Кожний субдепартамент у департаменті нашого

головного касира може планувати свою працю. Але що треба було б робити, якщо з року на рік ми дістаємо б більше б більше членів, а коштів їх призначення не маємо б у вузькій рямці бюджету?

Адв. Степан Ярема (130 В.) пригадує, що Конвенція прийняла рішення внести на цій Конвенції лише два поправки і доповнення до Статуту, які є конкретні до нормального ведення праці УНСОУ впродовж найближчих чотирьох років. А всі інші зміни мала б опрацювати Статутна Комісія, яка буде створена Головним Урядом і випрацює проект нового статуту. Тому внесок Івана Скопчилья не на місці.

Головний касир Роман Слободян висловлює свою вдячність Іванові Скопчилью за те, що він підніс ці справи тут. На одному річному засіданні п. Скопчилья дав реферат відносно організаційного відділу, що тривав одну годину й двадцять хвилин, але про фінансові справи він нічого не говорив. Пан Скопчилья був дуже вдячний, як йому була показана книжка, і на підставі яких бачив він, що інвестиції УНСОУ першокласні й дуже певні.

„Під враженням промови нашого гостя, Високопреосвященного Архiepіскопа Мстислава, я наставляю дуже примирливо“, каже головний касир. „Я лиш додав би: я вже мав 12 державних контроль за час моєї праці в Українському Народному Союзі. Включаючи останню, всі вони дали мені признання. Такі признання давали мені й банки. Радше з покійним Галичином, а після як пан Лисогір зайняв його місце, ми фінансові справи обговорювали. Ми засідали поряд факівців, але ми масою свій розум і ми самі приймали рішення.“

Ми виміняли бонди вартості на понад один мільйон муніципальних бондів, які також збільшили ці місцеві, європейські й федеральні податки. Є люди, які ці справи студують і ми утримуємо різні зв'язки з відповідними фінансовими колами.“

Уже по голосуванню. Можливо, що як пан Скопчилья буде на могому місці, то він покаже, що він зможе зробити. Як я лишуся, то я прийму всі ці добрі поради“.

Д-р Володимир Галан забирає голос, щоб опростувати деякі речі, щоб не було враження немов би то Контрольна Комісія щось зачала. „Якщо ви читали звіт, то ви там бачили натяк, що добре було б мати якийсь дорадчий відділ фінансових справ. Там не було мови про творення окремої референтури. У Філадельфії була піднесена справа тих референтур. Ві відкинули цю справу майже одностайно. Як пан Скопчилья підносить цю справу тут, то він, як делегат, має на це право, але не повинен втягати в це Контрольну Комісію. Коли прочитаєте звіт, то знайдете всі наші зв'язки. Але наші зв'язки не були такого роду, що вимагали б радикальних змін нашого Статуту“.

Оспн Бакай (430 В.) забирає голос і каже: „Я хочу боронити свій проект. Перед Конвенцією я написав статтю й вислав до „Свободи“, щоб помістили деякі міркування в справі бюджету. Її передали до Статутної Комісії, але стаття не була друкована.“

Тепер нема навіть малої організації, щоб не мала свого бюджету. Я не знаю чому, але чомусь лише в нас це не може прийнятися. Вийдемо обговорювати б працю Головного Екзекутиву. Якщо головний касир має б бюджет перед собою кожної окремої частини, як от „Союзники“, „Свобода“ і т. п., то він міг би йсправити, котра з них має дефіцит, а котра приносить виискі.

Не можна доводити до того, щоб наша інституція була безбюджетною і без грошей.

Свен Мстислав пригадує, що вчора прийнято додаток до Статуту УНСОУ, а саме в § 38-му, такого змісту: „Головний касир опрацює на кожній адміністративній рік бюджет УНСОУ і предкладає його до затвердження Головному Уряду УНСОУ на кожнорічному засіданні“. Цей внесок Статутної Комісії прийнято одностайно і нема чого тепер над ним дискутувати.

На повторну завагу адв. Степана Яреми відносно несповідності в світлі прийнятої резолюції про референтури до життя постійно діючої Статутної Комісії й веденої дискусії над внеском делегата Івана Скопчилья, предсидник стверджує, що Конвенція може вирішувати всі справи, які не протиставляються законам, а тому, якщо ці бажання продовжувати дискусію над справами змін Статуту, то це в її компетенції. Тому заряджує продовження дискусії над внеском І. Скопчилья.

На бажання делегата Емілія Грималія (375 В.), щоб у справі організаційної референтури вислухати думки головного секретаря, д-р Ярослав Падох забирає слово. Щого слово“.

„Я нарочно мовчав сьогодні в багатьох справах, бо думаю, що делегати мають дати нам напрямки, а не ми їм. Ми масою перед собою чотирі роки й, маючи ваші інструкції, будемо працювати. Тому нам краще слухати наших голосів на Конвенції.“

Треба запитати себе, чим мала б бути організаційна референтура? Чи мала б бути змінений Статут? До задалий головного секретаря тепер належать канцелярські справи й організація членів. Треба себе запитати: Чи треба поділити ці функції гол. секретаря на два окремі пости? Ви мене вибрати в першому голосуванні. Однак, якщо б ви поділили теперішні функції головного секретаря на два окремі відділи, тоді я просив би вас, щоб ви мене звільнили з функції секретаря, а вибрати організаційним референтом, щоб я мав дійсні зв'язки з вами, а не був тільки бюрократом.

Я хотів запитати вас, секретарі: чи ви хочете діставати майже в кожній справі по два листи, один від секретаря, а другий від організаційного референта? Я просто не уявляю собі, як це все виглядало б. Мені видається, що 68 років масою ці речі зв'язані, то треба їх так і надалі залишити“.

Якщо ви розумієте організаційну референтуру в тому розумінні, що треба заважувати більше людей до праці, що треба підняти число організаторів, то я за тим. Дуже за тим. Я дуже й дуже бажаю, щоб ми знайшли гроші на те, щоб ми мали крім звичайних же болей 2—3 окремих організаторів, які не лиш організували б членів, але також доглядали й виконували інших організаторів.

Я був більше як два роки низовим організатором. При поможі пана Шмагала в Клівленді здобув я був у листопаді 1957 р. 102-ох членів. Я знаю, як важко це все робити. Я знаю, що треба вишколю для відділових секретарів і інших союзників, що треба підшукувати молодих секретарів, треба вчити організаторів і ін. Якщо ми знайшли б гроші й знайшли б 3-4-ох відповідних людей для цієї праці, тоді я буду найбільшим ентузіастом такої розбудови організаційного апарату.

Нам треба насамперед знайти гроші і відповідних людей для праці в терені, а швидко тоді можна було б мати в головній канцелярії спеціального помічника, який помагав би в цій діяльності головному секретареві. Організаційний референт без організаторів на місцях і по округах сам собою користі не принесе.

Вискодавець Іван Скопчилья пояснює свій внесок у тому сенсі, що, поперше, він не пропонує зміни статуту, а подруге, його внесок не говорить про головний організатора, а про організаційну референтуру, як і про фінансову референтуру в колективному сенсі. Внесок не був поданий у тому сенсі, щоб вибрати голов тих референтур, а радше мав він на увазі назначити їх Головним Урядом. На запит делегата Тараса Шмагала (251 В.) чи йдеться про створення виборних, чи назначуваних позицій, предсидник висловив у тому сенсі, як подав вискодавець.

Адв. Степан Ярема заважає, що навіть назначувати групову референтуру без визначення її функцій недоцільно. Тому пропозиція делегата Івана Скопчилья повинна бути передана до Статутної Комісії, яка розглянула б так функції, як і права та обов'язки таких референтур.

Григорій Касиль (336 В.) заважає, що вже відбулося

голосування на членів Головного Уряду, та рішення поклати до життя Статутну Комісію для перевірки цього Статуту. Тому прийняти цього внеску внесло б заміння“.

На цьому місці делегат Володимир Борисевич-Бойд (94 В.) подає внесок на припинення дискусії над внеском і приступлення до голосування. Внесок підтримав делегат 441 Відділу, а делегати прийняли його одностайно.

Предсидник адв. Іван Фліс постановив внесок Івана Скопчилья, щоб створити в УНСОУ дві референтури, тобто організаційну та фінансову, а після підрахунку голосів ствердив, що внесок перепав більшістю голосів.

СПРАВА ЗБІЛЬШЕННЯ ЕКЗЕКУТИВ

До слова голоситься делегат Юліан Павчак (158 В.) і ставить внесок, щоб 1) збільшити Головний Екзекутивний Комітет УНСОУ до 7 членів, а саме: головний предсидник, заступник головного предсидника, заступники головного предсидника, головний секретар і головний касир, які вже є, а до них додати заступника головного предсидника на Канаді й головного редактора „Свободи“ з правом рішального голосу; 2) щоб головних контролерів і головних радників вибрати на максимум часу тривання двох каденцій; 3) щоб увести лікарський порянок, доступний загальному члену, у якому лікар подавав б лікарські поради, зокрема акушерство на симптомі початків хвороби, які їх остереттєся, тощо; 4) щоб такі придати для для старших віком членів. Делегат 4-го Відділу Юліан Ревал підтримав цей внесок.

Д-р Богдан Левіцький (361 В.) вважає, що внесок делегата Юліана Павчака треба було б дискутувати частинами, одну по одній. Вискодавець погодився на це.

Адв. Степан Ярема (130 В.) радить уї пропозиції Ю. Павчака передати до Статутної Комісії під розгляд. Вискодавець відповідає, що він має доручення Окружного Комітету Відділу УНСОУ з Нью Йорку ці справи піднести на Конвенції і він це доручення виконує. Делегат 107-го Відділу, о. Павло Дармоць, вважає, що краще, повернувшись із Конвенції додому, докладно справи обдумати, сформулювати на письмі й перестати до Статутної Комісії, а вона пропонує за чотирі роки свій проект. По цій думці висловився і делегат 432-го В-го Юрій Карманіа, після чого делегатка Відділу чч. 450 і 187-го Христа Навроцька подає внесок, щоб припинити дискусію над внеском Юліана Павчака в усіх справах, що в ньому порушені, і підняти його в цілості під голосування. Внесок на замкнення дискусії підтримав Іван Височанський (90 В.).

Предсидник адв. Іван Фліс повторив усі пункти внеску Юліана Павчака, щоб делегатам було ясно, над чим голосувати, і піддав його під голосування. Внесок перепав більшістю голосів.

Тарас Шмагала (251 В.) подає внесок, щоб уї пропозиції на зміну Статуту були надіслані до Статутної Комісії найдалі до трьох місяців перед початком Конвенції, а Статутна Комісія найдалі до одного місяця перед початком 26-ої Конвенції мала б переслати на руки делегатів і їх заступників текст проекту переробленого статуту в українській та англійській мовах. Цей внесок підтримав Іван Антушак (161 В.) та д-р Олександр Соколюшин (204 В.). Предсидник прийняв внесок, як рекомендацію, та пояснив, що згідно з § 141 Статуту ці пропозиції мають бути подані Статутній Комісії на письмі, або по українськи, або по англійськи. На внесок д-ра Василя Палдвора (204 В.), підтриманий Іваном Гаврилюком (360 і 403 В.), і Романом Карбінником (83 В.), замкнено дискусію над внеском, а з черги прийнято внесок одностайно.

ПІДТРИМКА ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“ І МОЛОДІ

Делегат 240-го Відділу Оспн Олікевич подає внесок, щоб „доручити місцевим Відділам УНСОУ, Окружним Комітетам УНСОУ в округах, щоб вони звернули особливу увагу на наших наймолодших Союзників і підтримали систему „Рідної Школи“, щоб у той спосіб забезпечити й закріпити ідею „набуття української громади в Злученні Держав“ Америки й Канади“. Вискодавець найменше не буде мати ані ентузіазму. Цей внесок підтримав Емілія Грималія (375 В.) й Окружний Комітет (432 В.). Після висловлення вискодавець, що в тій справі було написане спеціально писемко від „Рідної Школи“ в Клівленді, предсидник піддав внесок під голосування і ствердив одностайно його прийняття.

Делегат 4-го Відділу Юліан Ревал вносить рекомендацію, щоб Конвенція доручила головному предсидникові скласти ширші наради представників усіх українських установ, зацікавлених у наладженні соціальної опіки над старшими віком членами Українського Народного Союзу та іншими українцями. Д-р Богдан Левіцький (361 В.) підтримав цей внесок, а предсидник піддав під голосування і ствердив його одностайно прийняття.

Юліан Ревал (4 В.) заважає, що ухвалено прекрасну резолюцію в справі Стипендіального Фонду й ухвалено рекомендації для Статутної Комісії, як також присвячено багато уваги молоді. Але дотепер ніхто ані словечком не згадав, звідки Головний Уряд має черпати фонди на покриття всіх цих справ. Ніхто нам грошей на це не дасть, якщо ми не дамо на це свої центі. Переглядаючи Статут, не можна там знайти ані одного речення, яке надавало б право Головному Уряду творити фонди. Вони мусять бути ухвалені Конвенцією. Але Головний Уряд без нашої фінансової підтримки не може нічого зробити. Уважало, що для тієї цілі, що її тут представляє делегат Степан Ковальчук і д-р Богдан Левіцький, кожний член готовий дати свою річну двайду. Не знає, які правні приписи існують відносно цього. Але чого ми масою ставити Головний Уряд перед справою, яку, як знаємо, сам він не розв'язав“.

Предсидник Конвенції адв. Іван Фліс висловлює, що згідно з існуючими законами тільки сам власник дивиденд може нею правно диспонувати, а Конвенція не може накладати жадного обов'язку на членів УНСОУ в цій справі.

Юліан Ревал ставить внесок після цього висловлення такого змісту: „Доручити Головному Уряду, щоб він повин належну освітлюючу акцію серед членства, щоб члени добровільно жертвували свою дивиденду на Стипендіальний Фонд“. Внесок підтримав д-р Богдан Левіцький (361 В.) та Оспн Бакай (430 В.).

Микола Хомин (464 В.) висловлюється проти цього внеску, а Михайло Фук (276 В.), хоч і погоджується з вискодавець, що гроші треба дістати, але висловлюється проти того, щоб на це вживати дивиденди. Володимир Борисевич-Бойд подає внесок на замкнення дискусії, його підтримав Олександр Кушник (94 В.), а предсидник ствердив одностайно прийняття внеску на замкнення дискусії. Піддавши внесок делегата Юліана Ревала під голосування, по підрахунку голосів, предсидник ствердив відхилення внеску більшістю голосів.

Головний радник Дмитро Шмагала вносить пропозицію, щоб кожний делегат зложив на потреби Стипендіального Фонду від себе по \$10. Пропозиція не була підтримана, а тоді делегат Василь Філет подає внесок, щоб делегати зложили на ту ціль по \$5. Делегат Августак Рудник (433 — 160 Від.) заважає, що Конвенція не може наложити такого обов'язку на делегатів, з тим предсидник висловлює свого згоду, а тому формально внеску не прийняв. Зате кожний делегат може добровільно зложити на цю ціль скільки він собі бажає.

До слова зголошється д-р Михайло Пап (364 В.) і подає внесок на прийняття такої резолюції: „25-та Конвенція УНСОУ апелює до всіх відділів УНСОУ, щоб кожний відділ в ЗДА й Канаді зложив на Стипендіальний Фонд УНСОУ впродовж цього 1982-го року даяток у висоті 5, або 10 або 15 або й більше доларів, у міру своєї спроможності“. Цей внесок підтримали делегати Іван Геврик (445 В.) та Микола Ткачук (114 В.), а тому, що до дискусії охочих не було, Предсидник піддав його зразу під голосування і ствердив одностайно прийняття внеску.

На цьому Предсидник проголосив вичерпання сьомої точки наради Конвенції, а голова Статутної Комісії, м-р. Іван

Скопчилья (397 В.) висловлює свою подяку всім членам Статутної Комісії, п-р Генералі Жерболак і м-р-ові Свені Мстиславіві, секретарям, як також членам п-р Іванці Подолі та інспекторам Іванові Васильковичу за піддану опірацію в Комісії, а головному секретареві д-рові Я. Падохові та головному касирові Романові Слободяну за допомогу в праці Комісії. Делегатам подякував він за одностайне прийняття усіх внесків Статутної Комісії для добра Українського Народного Союзу.

На цьому місці, в год. 5:35 по полудні, предсидник адв. Іван Фліс заряджує десятихвилинну перерву в нарадах сесії. По перерві, точно в год. 5:45 по пол., продовження наради сесії проголосив заступник предсидника Конвенції п. Іван В. Іванчук, який перервав керму нарадами.

Предсидник пригадав делегатам запрошення управителя „Союзників“ для всіх делегатів прибути на „Союзнику“ в суботу спеціально замовленими автобусами, як також перетав запрошення Конвенції Української Православної Церкви в ЗДА для делегатів відділів Релігійно - Культурний Осередок Української Православної Церкви в С. Бавенд Бруку.

ВИЗНАЧЕННЯ ВИСОТИ ЗАПОРУК І ПЛАТНІ

Предсидник троголосив, що на порядку наради стоїть точка ч. 8, тобто визначення висоти запоруку і платні головного предсидника, головного секретаря і головного касира. Простіть до слова головного касира Романа Слободяна, щоб дав інформації відносно існуючих запоруку, бо насамперед треба вирішити справу запоруку.

Роман Слободян дав висвітлення, що на кожного працівника головної канцелярії тепер з запоруку у висоті \$25 000, а на головного касира у висоті \$75 000. Пояснює, що тепер ніхто з головних урядовців не робить викини бондів, бо технічні трансакції переводять банки, в яких бонди злепоновані. Вважає, що висота запоруку є достатня, тим більше, що все це коштує касу УНСОУ.

Володимир Борисевич - Бойд (94 В.) ставить внесок, щоб запоруки ухвалити в такій самій висоті, як були дотепер. Володимир Бережан (114 В.) та д-р Олександр Соколюшин підтримали внесок. На внесок Пилипа Гарасимовича (8 В.), підтриманий Олександром Кушником (94 В.), одностайно замкнено дискусію. Внесок на ухвалення запоруку прийнято одностайно.

На прохання заступника предсидника Конвенції п. Івана Іванчука, головний касир Роман Слободян інформує, що платні членів Головного Екзекутивного Комітету в євасуру пору ось такі: головний предсидник одержує \$12 500; головний секретар — 10 500 платні і 1 000 доларів на відкриті; головний касир одержує \$11 500 платні та \$1 000 на відкриті.

На запит предсидника, яка воля делегатів, делегат Оспн Бакай (430 В.) ставить внесок, щоб платні всіх цих трьох членів Головного Екзекутивного Комітету зрівняли. Делегат Олександр Кушник (94 В.) підтримує цей внесок.

На запит предсидника Конвенції Ів. Іванчука, як зрівняти, конкретної відповіді не одержав, лише вискодавець повторив бажання, щоб усі вони одержували однакову платню, яка вона не була б ухвалена Конвенцією.

Володимир Борисевич - Бойд (94 В.) є проти зрівняння платень і ставить свій внесок, щоб на найближчі чотири роки ухвалити такі платні: для головного предсидника — \$15 000 річно, а для головного секретаря та головного касира по — \$14 000 річно. Делегат Андрій Тринч (80 В.) внесок цей підтримав.

Августин Рудник (433 і 160 В.) запитує головного касира, чи є фонди, з яких можна було б платити такі платні. Головний касир Роман Слободян заявив: „Панове, грошей нема! Є всього \$85 000 на рік адміністративного фонду“. Він є вичерпаний і вже треба було додати. Постійні організатори коштували багато грошей. Треба дістати більше на пресовий фонд і на „Веселку“. Треба розважно подумати, а тоді ухвалювати. Я готов працювати за дотеперішню платню. Члени Головного Екзекутиву повинні бути нагороджені з літми служби, так гол. предсидник, як і гол. секретар.

На завагу делегата Адама Палдвора (55 В.), що делегати не знають, чи члени Головної Екзекутиви хотять підвишки, забрав слово заступник головного предсидника Степан Куропас, який сказав:

„Пані й панове Делегати й Делегати! Я працюю за одного долара річної пенсії в УНСОУ. Платним членам Головної Екзекутиви не вигідно говорити, чи вони хочуть підвишки чи ні. Конвенція має право обирати або підвищити платні. Питання чи з гроші, чи ні... Гроші є, але це не означає, що ми ті гроші масо давати урядовцям на платні. Ми можемо їх видати також на підвишку платень нашим друзям і іншим працівникам головної канцелярії. Із того погляду, не треба бути аж такими дуже щирими.“

Правда, що ціни на все ідуть вгору, а тому й головним урядовцям треба більшої винагороди. В тату минулої каденції Головний Уряд мусів підняти платню головного секретаря з уповноваження попередньої Конвенції, щоб він не був покривджений. На Конвенції це не знали, як він буде впасти. Тепер уже відомо, що він виявився із всіх обов'язків добре. Тому треба платити зрівняти, але, якщо хочете бути дуже щедри, то можете й придати до теп

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВІ ВИСОЛІТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛАДЕЛФІ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Український студент — Україні

Щороку до ЗДА і інших країн вільного світу приїжджає велике число емігрантів і втікачів з поволеної Радянської частини Європи.

В американській і інших західних амбасадах щоденно повно людей, які хочуть виїхати звідси, позбутися дошкульного комуністичного панування. Тих, що вдається виїхати, їхні землі вважають щасливими. В останніх роках на Захід емігрує важке число українців, що живуть в Польщі. Приїжджають тут наші земляки різних професій і вікових зацікавлень. Усім їм дорога воля і свобода американського народу. По багатьох роках переслідувань, вигнання і поневолення в комуністичному „раю“, вони знаходять право до життя, вітаються і домагаються ним.

В багатьох випадках вдається нашим братам з України приїхати до Америки, але і звідси вони приїжджають посередньо через Польщу. Вони знають, що „старих, піс-лисованих скитальців“ з

своєх Товариств Америки, говорив президент СУСТА Володимир Д. Прибила, молодий.

Розповіді „дисидентських“ студентів попередили доповіді проф. М. Ю. Богатюка на тему економіко-політичних подій у відношенні до питань української національної боротьби. Описав один по одному говорив доповідач про життя наших братів в Україні та Польщі, про боротьбу української молоді за право до вільного життя, за краще майбутнє України.

Питання було почути живі слова про долю українців у Рідному Краю. Докладні м. ін. привели з собою привітання від Українського Народу нашої еміграції і висловили деякі побажання на нашу адресу:

1) Український Народ бачить в еміграції своїх представників і оборонців прав поволеної Батьківщини у вільному світі.
2) Еміграція повинна втиснути єдність, бо в громаді сила, повинна дати відсіч фальшивим амбіціям і клямацьким тенденціям однієї підданців наших ворогів.

3) Вірний ідеї визволення український народ веде і вестиме боротьбу за самостійність всіма можливими методами, тому й еміграція незалежно від політичних угруповань і релігійних переконань повинна йому в міру можливостей помагати.
4) Наш народ радіє кожним позитивним досягненню української еміграції, воно кріпить його сили і гоїть завдані ворогом рани.

Після доповідей відбулася дискусія, в якій взяли участь: д-р І. Подок, проф. І. Гвозда, проф. М. Єршківський, мгр. І. Гордєнський, і п. І. Поспайло. В міжчас наш студентки: О. Лукасевич, Л. Рімар, Д. Гордєнська, Д. Величко частували присутніх чайком і солодким.

Цього самого дня у вечірніх

Пам'яті д-ра Богдана Карпівича

Д-р Богдан Карпівич

В минулому тижні Родина, приятелі і широке коло духовних співробітників д-ра Богдана Карпівича шанували його пам'ять з нагоди перших роковин його смерті. Д-р Роман Карпівич, народжений 24 листопада 1900 р. помер у Нью-Йорку наголом, удар серця, 10 грудня 1961 р. в час між нарадою в домі хорі „Думки“ та обідом, на який збирався йти до своєї старої доні. Смерть тієї ще розмірено нестарої, бодрої і надзвичайно активної людини, сколихнула була всім українським громадянством в Нью-Йорку та й поза ним, бо д-р Богдан Карпівич був дійсно людиною, що її рідко зустрічається. У виданому в його честь 3-му зшитку „Юрленю“ Українського Хору „Думка“ в Нью-Йорку правдиво сказано, що дванадцять років Карпівич „чесність, культуру і сердечність“. До цих прикмет можна б ще додати: високу освіту, всебічну громадську зацікавленість та преміальну.

Саме цими прикметами можна пояснити, що їх власник вже у 42 році життя став у Львові президентом Адвокатської Палати. Але д-р Богдан Карпівич був не тільки адвокатом-юристом і економістом. Він був музикою-співачком і фанатиком рідної піснотини.

Він був реалістом, але таким, який зміг послужити практичний підхід правника-економіста з глибоким ідеалізмом патріота і тим романтизмом, що ним насичена українська пісня.

Тому й загальний жалі співчуття та глибока журба огорнули були рік тому американсько-українську громадську вістку про передчасну смерть цієї цінної людини. І тому та людина, д-р Богдан Карпівич, з а с л у г о в с на скрому згадку в першій роковині смерті.

І. К-н

Короткі вістки

У комуністичних газетах в Пейпінгу появилася велика стаття, яку приписують „самому“ Мао Тсе-тунгові. Згадується там Москва розколювання комуністичного світового руху та пропонується теза, що скоординувати знову той рух може тільки Комуністичний Китай. Виявляється, що це т-го пересія ц. р. у Харбін комуністичні китайці переводили ревізію в тамтешній організації дисидентських громадян та арештували 25 осіб. Це стало причиною, що СССР закрив свій консулат в Харбін.

• THEATER — MOVES •

NOW... ADD A MOTION PICTURE TO THE WONDERS OF THE WORLD!

Tony and Curtis Brynner in the HAROLD HECHT production TARAS BULBA

CHRISTINE KAUFWANN Directed by WALDO SALZ and RALPH TINSBERG Produced by J. LEE THOMPSON, HAROLD HECHT, and EASTMANCOLOR

EXTRA! Jacqueline Kennedy's Asian Journey EASTMANCOLOR RELEASED BY UNITED ARTISTS

At Theatres PREMIERE SHOWCASE

MANHATTAN 1230 12th St. TRANS-LUX 10th St. BROOKLYN CENTURY 10th St. QUEENS CENTURY 10th St. HASSAU CENTURY 10th St. ROOSEVELT FIELD 10th St.

Читайте щоденних „Свободу“

ПОДЯКА

Не маючи змоги зложити заслуженої подяки особисто, дякуємо на цьому місці всім Установам, Організаціям і взагалі Членам української спільноти, хто в тяжких хвилинах нашого смутку — відходу у Вічність нашого Незабутнього МОЛОДИКА І БАТЬКА

проф. д-ра Бориса Ю. АНДРІЄВСЬКОГО

в дні 20-го жовтня 1962 року виявили нам щире співчуття та активну допомогу

Дякуємо Вищою православному Архидієкону Меті славом та Високому Офіційному: о. С. Галинському, прот. І. Хворостівському, прот. Л. Опці і о. С. Писарівському з Київщини; прот. Г. Патоко та о. В. Желехівському з Київщини; прот. С. Голутикові з Півдня за підтримки Панахида та похоронних Богослужень і за прощання промови.

Дякуємо м. диригентів В. Ляхові та співакам хорі при церкві св. ки. Володимира в Київщині — за спів під час Панахида і Похорону; а Сестричці св. Покрови в Буди Бруку за влаштування трини.

Дякуємо д-рові І. Подригулі, інж. М. Вігунів, ред. Я. Сметі та д-рові В. Олександрівському і д-рові Р. Осипуку за прощання слова на Похоронах; а Писаткам-Новачкам з Київщини та їх Сестричкам за Почесну Варту під час Панахида.

Дякуємо за Панахиду, що їх влаштували приятелі Польського по інших місцях українського розсіяння.

Дякуємо всім Організаціям, Установам, Колегам-лікарям, Приятелям, Знайомим та Панахидам Польського, що датками на Службі Божій та національній діяльності, висловом співчуття, щирою участю на Панахиді та Похоронах, та іншими способами звеличили Пам'ять Покійного.

Дякуємо прот. С. Голутикові і пані Марії та п. Олександрівському Адамівичам та їх родинам за близьку участь і активну допомогу в найтяжких хвилинах.

Дякуємо похоронному підприємству м. М. Колоди за старанне переведення Похорону.

д-р ГАЛИНА АНДРІЄВСЬКА

з дочкою ОЛЬГОЮ

Замість квітів на могилу с. п. проф. ІВАНА КАБАЧКОВА злочини Вп. П. ВАСИЛЬ, ЛІЛІА і ЗОРА ПОДУБІНСЬКІ, Малюк \$10.00 на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА. За цей дар складасмо найсердечнішу подяку. Управління Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗДА

Від 24-го грудня 1962 починаючи, РІЗДВЯНЕ дозвілля на Союзівці

В ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ 1962 р.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ з відповідною програмою.

В НЕДІЛЮ, 6-го СІЧНЯ 1963 р.

в навічере Різдва Христового

СВЯТА ВЕЧЕРЯ з традиційними 12-ма стравами.

ВИМІРНА НАГОДА ДЛЯ ГОСПОДИНЬ ПРИЙТИ НА ГОТОВЕ!

Для ДІТЕЙ і МОЛОДІ: САНКИ — ОВГИ — ЛЕШАТА

Для ДОРОСЛИХ: ЛОВИ — БРІДЖОВИ ТУРНИ

Для ВСІХ: біленький, крайовий СНІЖОК, присміє ТОВАРИСТВО, родина АТМОСФЕРА, гостинна СОЮЗІВКА!

Замовляти місця і вечерю заздалегідь, виводячи анкету формуляр.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE (супровід), N. Y.

Рез. 5641

NAME: ADDRESS: Enclosed is reservation deposit \$ for dinner for persons — for day — from

“THE UKRAINE SWINGS” Нові ритми в українській музиці

Записано на „Гай-Фай“ і на „Стерео“

12 відомих українських народних пісень, виконаних у джазовому американському стилі — оркестром САЛ ДЕ ФЕО

„Гай-Фай“ \$3.95 — „Стерео“ \$4.95

Питайте у найближчому МАГАЗИНІ ПЛАТІВОК, чи пліть „Мой order“, або безпосередньо на адресу:

U-TAB Records

142 SECOND AVENUE — NEW YORK 3, N. Y.

ЗАЛІ ДЕКОРОВАНІ БОГЕМОЮ. Смачні СТРАВИ — Освітлючі НАПОЇ і ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ до ранку.

Вступ, з новорічними додатками — тільки \$4.00

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦІ! Увага!

В п'ятницю, 28-го грудня 1962 в год. 8:00 вечером

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 140-142 Друга Еве. (між 8 і 9 авеню) в НЮ ЙОРКУ

ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСОЮЗУ міста НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦЬ

до участі в яких запрошені УРЯДОВЦІ, ПРЕДСТАВНИКИ та конвенційні ДЕЛЕГАТИ наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 19, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 198, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 389, 393, 483, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

Пів години перед цими Зборами відбудуться НАРАДИ ОКОЛИЧНОГО УПРАВЛІННЯ з Представниками наступних Відділів:

129, 160, 198, 210, 211, 256, 298, 399, 393, 435, 455, 485.

Проситися Урядовцям та Представникам цих Відділів прийти на місце Зборів вже в год. 7:30 на цю спеціальну нараду.

В Зборах візьмуть участь члени Екзективної УНСОЮЗУ, Учасники Відділових Урядовців та Делегатів обов'язково. Загал членів УНСОЮЗУ і все Українське Громадянство запрошуємо до участі в Зборах, а зокрема на висвітлення конвенційного фільму.

ЗА УПРАВЛІННЯ ОКОЛИЧНОГО КОМІТЕТУ:

І. ФІЛС — голова В. НИКОПОРУК — секретар

Українське Співоче Т-во „КОБЗАР“ у ФІЛАДЕЛФІ

владтовує

НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ

в понеділок, 31-го грудня 1962 р.

в год. 9:00 вечора

SHERATON HOTEL — Pennsylvania Ball-Room 1725 Pennsylvania Blvd.

ВСТУП ВИКЛЮЧНО ЗА ЗАПРОШЕННЯМИ.

В справі запрошень та додаткових інформацій, просимо звертатися на адресу:

ІРИНА ІЛЬНИЧКА

338 West Logan St., Філадельфія 44, Па.

Піс 7:00 год. веч. — тел.: ДАвенпорт 4-0345

Увага! БРІДЖПОРТ і ОКОЛИЦІ! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ в БРІДЖПОРТІ, Конн.

владтовує

в понеділок, 31-го грудня 1962 р.

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, при 500 Hallet Street — BRIDGEPORT, Conn.

СТРІЧУ НОВОГО РОКУ

ПОЧАТОК танців — год. 9:00 веч. — 3:00 ранку.

Знаю українська оркестра п. МАЛИНОВСЬКОГО з Честеру, Па., в якій співать п.н. Малиновська і п. Кушнір.

Смачний і добрий БУФЕТ в заряді Пань Союзу Українок з Бріджпорту, Конн.

ДОВРА ЗАБАВА НЕСПОДІВАНКИ ЗАБАВОВИЙ КОМІТЕТ

В ЗАЛЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в НЮ ЙОРКУ

140 2nd Avenue

В ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ ц. р.

у найбільшій залі CENTRAL PLAZA HALL — 111 Second Ave. (між 6 і 7 вул.) Main Ball Room (5th floor) — NEW YORK, N. Y.

УТА — влаштує 31-го грудня 1962 року год. 9:30 вечора

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСОЮЗУ, що з уваги на закінчення року Головна Канцелярія УНСОЮЗУ мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів, не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1962 року.

Гроші прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1962 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСОЮЗУ заплатити вклади, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСОЮЗУ, зокрема ті, які часто спізняються з високим вкладом, вислати розрахунки і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ 1962 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняються з присилкою вкладом, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Вже вийшов з друку і продається УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР на 1963 рік

видання УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США.

КАЛЕНДАР має багату літературну частину, велике число ілюстрацій та повний церковний місячник. Обсяг роботи мистця ПЕТРА ХОЛОДНОГО. В календарі відбито багато ілюстрацій розділу І. СВІТА про нещирого українського поселення в США о. Атанія ГОНЧАРЕНКА.

ЦІНА одного примірника з пересилкою ТІЛЬКИ — \$2.00

Повідомляється про велику знижку ціни на видання нашої Церкви, яку запроваджується з 1-го січня 1963 року. Жадайте каталогів наших видань.

Для тих, хто згорі платити належність за всі чотири томи праці проф. І. ВЛАСОВСЬКОГО „Історія Української Православної Церкви“, ціну за чотири томи в м'якій об'ємній книжці з \$24.00 до \$12.00, в якій включено і копії пересилки. Користайтеся з нагоди, бо на складі лишилося вже невелика кількість примірників. Замовлення й гроші висилати на адресу: BOOK STORE of UOC P. O. Box 595 — So. BOUND BROOK, N. J.

ГОЛОВНА ДЕЛЕГАТУРА ЗП УТВР в США, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, Відділ в Нью-Йорку, Дослідно-видавниче Об'єднання „Пролог“ влаштує ПУБЛІЧНУ ДОПОВІДЬ на тему: ПОЛІТИКА МОСКВИ І УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ НА ТЛІ ПРОЦЕСУ СТАШІНСЬКОГО Дарія РЕБЕТ член Президії Законодавчого Представництва УТВР і Політичної Ради ОУН законодано, член редакційної колегії журналу „Сучасність“, видання патрістичної громадської діячки. Доповідь відбудеться в НЮ ЙОРКУ у великій залі УНДому, при 142 1st St. 2-га Еве, в суботу, дня 29-го грудня 1962, в год. 7:00 вечером.

ЗУСТРІЧ 1963 РОКУ під звуки оркестри „АМОР“

ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ — влаштує НОВОРІЧНИЙ БАЛЬ ЗУСТРІЧ НОВОГО 1963 РОКУ Глас відома оркестра — ВАСИЛЬ БОСОГО.

ЗАЛІ ДЕКОРОВАНІ БОГЕМОЮ. Смачні СТРАВИ — Освітлючі НАПОЇ і ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ до ранку. Вступ, з новорічними додатками — тільки \$4.00

В ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ ц. р. у найбільшій залі CENTRAL PLAZA HALL — 111 Second Ave. (між 6 і 7 вул.) Main Ball Room (5th floor) — NEW YORK, N. Y.

